

НДО-Інформ

№ 4 (28), 2004

ІНСТРУМЕНТАРІЙ НДО

- ✓ ЗАПРОШУЄМО до розмови
- ✓ П'ЯТЬ років в інформаційному просторі або 28 кроків заради ідеї
- ✓ **НОВИНИ НДО**
  - ✓ МИ духом незламні!
  - ✓ ФАРБИ волюнтерства
  - ✓ СОЦІАЛЬНІ інвестиції
- ✓ **ПЕРСПЕКТИВИ**
  - ✓ КОРОВАЙ Дніпропетровщини збільшать дорадицтво
  - ✓ МЕХАНІЗМ парасольки
- ✓ **КОМЕНТАР фахівця**
  - ✓ Як пережити аудит (поради бухгалтера)
- ✓ **СОЦІАЛЬНЕ партнерство**
  - ✓ дієвий механізм співпраці
  - ✓ СЕРГІЙ Шевченко: "Українська доля Нової Сербії"
- ✓ **АКТУАЛЬНА тема**
  - ✓ ЕТИЧКА діяльність - наш пріоритет
  - ✓ СПЛОТА й глухота - освіті не перешкода
- ✓ **ОБМІНЮЄМОСЯ досвідом**
  - ✓ у ДОНЕЦЬКУ благодійністю займаються люди з обмеженими можливостями
  - ✓ ЯСКРАВА зірка великого сузір'я
  - ✓ ІМІДЖ НДО, як надійного партнера
  - ✓ ПЕРЕМОГТИ себе найважче
  - ✓ ЕТИКА польських НДО, що працюють поза своєю мережею
  - ✓ СИЛА взаємодії
  - ✓ БЕЗВИМІДНИХ ситуацій не буває
- ✓ **ЗНАЙОМСТВО зблизька**
  - ✓ ФОНД Саразія
- ✓ **БІБЛІОТЕЧКА НДО**
  - ✓ СОЦІАЛЬНІ технології. Ч.1
  - ✓ СОЦІАЛЬНІ технології. Ч.2
  - ✓ НДО-Інформ
- ✓ **КОНКУРСИ**
  - ✓ ПАУСІ: конкурс грантів
  - ✓ ПРОГРАМА Міжнародного фонду "Відродження"
  - ✓ "Схід-схід"

П'ять років в інформаційному просторі

Коли розпитуєшся бесіда про громадські організації і вони кажуть про їх успішність в Україні, то часто дивуються тому, чому ніколи не бачили, з чим саме таму. Що про рік мавши нічого не знали.

*Вікторія Сидоренко,
Голова Комітету НДО (Інформаційне)*

Розробка, виготовлення та розповсюдження інформаційно-аналітичних зводів у рамках проекту "Інформаційно-аналітичне міжнародство (ІАМ)" – діяльність Інституту "Українська фундація розвитку" у співпраці з Комітетом НДО "Інформаційне".
Духовні, моральні та інші цінності, цінності, цінності – це те, що складається з інформації людського розуму, висловленої ІАМ. Число статей та ілюстрацій

ЗАПРОШУЄМО до розмови

Шановні колеги!

Ми щиро вдячні всім, хто відгукнувся на наше прохання і відповів на запитання анкети щодо вдосконалення бюлетеня "НДО-Інформ". Як ви вже, напевне, помітили децю з того, про що ви нам написали, ми вже зробили. На краще змінилася обкладинка бюлетеню (той, хто пам'ятає наші перші випуски - може порівняти), вдвічі зріс обсяг видання, розширилася географія матеріалів. Але, на жаль, ми не можемо задовольнити всі ваші прохання. Деякі пропозиції просто виходять за рамки наших можливостей зараз, а тому, поки що, залишаються побажаннями на майбутнє.

Дуже цікавою здалася нам ваша пропозиція обмінюватися досвідом, ділитися своїми успішними історіями на сторінках бюлетеню. Ми переконані, що ваші успіхи варті того, аби говорити про них не тільки в своїй області, а й в усій Україні. Більше того, на своїх сторінках ми можемо розмістити ваші запитання, адже погодьтеся, багато проблем можна вирішити шляхом дискусії.

Будемо дуже раді бачити також: у своєму виданні ваші роздуми, щодо активізації громад, ідеї стосовно створення комунальних фондів, інших форм громадської взаємодії. В будь-якому випадку ми запрошуємо усіх наших читачів до розмови на сторінках "НДО-Інформ" і віримо в те, що наша співпраця буде плідною.

Тож: з нетерпінням чекаємо ваших статей, інформації, заміток за нашою адресою.

*З повагою до усіх читачів редакція бюлетеню
"НДО-Інформ"*

Інститут соціокультурного менеджменту:

*a/c 4/30. м. Кіровоград, 25006
3 8(0522)246675
iscm@ngo.org.ua
www.presscat.org.ua*

П'ЯТЬ років в інформаційному просторі, або 28 кроків заради ідеї

Коли розпочинається бесіда про громадські організації, і коли кажуть про їх кількість в Україні, то часто дивуються тому наскільки їх багато, а також тому, що про них майже нічого не чути. Організація може робити безліч добрих справ, але якщо про це нікому не відомо, то подальша діяльність її може значно ускладнитися. Отже, необхідність висвітлення діяльності НДО і донесення їх цінностей до тих людей, які в них зацікавлені, очевидна. Перший варіант - інформація у ЗМІ, які формують основний сегмент інформаційного простору. І хоча є громадські організації, про діяльність яких можна дізнатися і з програм телебачення, газет, радіопередач (наприклад діяльність Інститут соціокультурного менеджменту (ІСКМ) в 2003 році висвітлювали 16 ЗМІ, що розповсюдили 45 сюжетів, статей тощо), але їх небагато і все ж інформації, особливо аналітичної, про діяльність громадського сектору не вистачає.

Є ще один варіант - це створення власного спеціалізованого видання, що буде висвітлювати виключно діяльність громадського сектору. В цьому випадку з'являється необхідність правильного вибору персоналу, що буде готувати матеріали для подібних видань, а також потрібно обрати форму, в якій ця ідея буде реалізовуватися. Підбір кадрів та основні вимоги до статей, що будуть публікуватися - це інша розмова (дана тематика більш широко розкривається в книзі інформаційне забезпечення процесу вирішення соціальних проблем на місцевому рівні" (Азарова Т.В., Абрамов Л.К., ІСКМ, 2004, 116 ст.).

Щодо форм видань, то їх можна звести до електронних (власні сайти, електронні розсилки, електронні бюлетені), а також друкованих видань (часописи, довідники, бюлетені, журнали, газети та ін.).

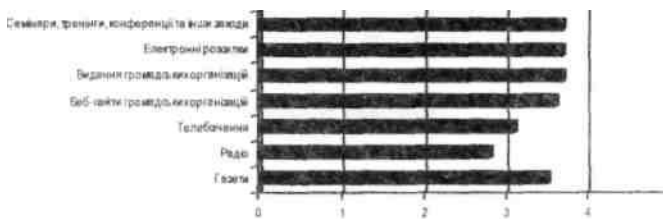
Другий спосіб є більш витратним, тому що окрім редакції матеріалів безпосередньо, необхідно вирішити питання, пов'язані із

тиражуванням, розповсюдженням та ін. Але якщо організація спромоглася підтримувати регулярний випуск подібних видань, то це, вже можна назвати історією успіху". Одним з прикладів такої діяльності є видання Центром підтримки творчих ініціатив (ЦПТІ) бюлетеню "НДО-Інформ", перший номер якого вийшов у липні 1999 року. На момент створення основною метою бюлетеню була інформативна функція, яка б дозволила ознайомити НДО з віддалених районів, що не мали сучасних засобів комунікації, із діяльністю ЦПТІ, його партнерів та про досягнення українських та закордонних НДО. З 2001 року бюлетень став спільним інформаційним проектом ЦПТІ та Інституту соціокультурного менеджменту (ІСКМ), який з часом (з 2003 року) взяв на себе адміністрування цього напрямку роботи. Починаючи з другого півріччя 2004 року "НДО-Інформ" виходить в світ як спільне видання організацій, які беруть участь в реалізації Центральноеукраїнського кластеру проектів "Інтеграція місцевих спільнот", а саме: ЦПТІ, ІСКМ (що адмініструє видання), Дніпропетровського Центру підтримки громадських і культурних ініціатив (ЦПГКІ), Миколаївського Центру сприяння суспільним інноваціям (ЦССІ).

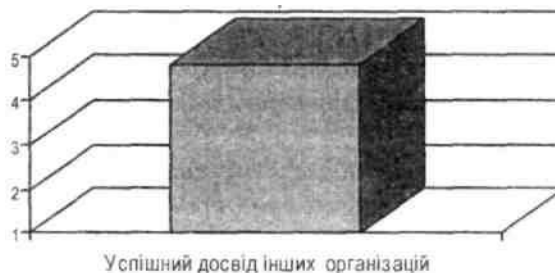
За час з 1999 - 2004 рр. бюлетень пройшов непростий шлях розвитку. Видавці ніколи не абсолютизували його значення, але постійно намагалися вдосконалити цей інформаційний продукт. Для його створення залучались не тільки нові організації, але і багато громадських активістів та журналістів з різних регіонів України. Ресурси для розробки і розповсюдження бюлетеню надавали або надають такі організації: Фонд Євразія, Міністерство культури та мистецтв України, Програма Трансатлантичної ініціативи ЄС-США сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні, ІСАР єднання", САР, а також бізнес структури та громадяни.

Будь-яке видання НДО має змогу існувати тільки в тому випадку, коли воно реально потрібне клієнтам організації. Тому є дуже важливим постійно оцінювати ефективність видання. Саме так зробив ІСКМ влітку 2004 року, коли було проведено опитування клієнтів організації. Результати якого наведені нижче (було надіслано 400 анкет, з яких повернулося 327):

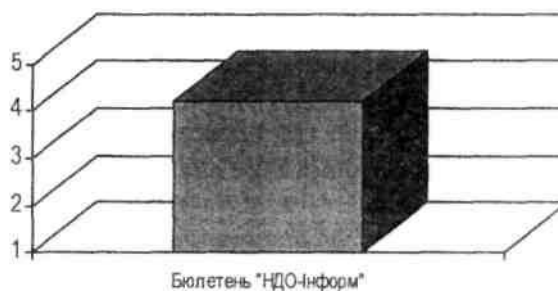
1. Як часто Ви отримуєте інформацію про успішний досвід вирішення соціальних проблем з наступних джерел (5-постійно; 1-ніколи)?

2. Наскільки необхідний успішний досвід у вирішенні соціальних проблем інших організацій для діяльності Ваших організацій (5-необхідний; 1- в цьому немає потреби)?

3. Наскільки задовольняє Ваші потреби в інформації про успішний досвід у вирішенні соціальних проблем бюлетень "НДО-Інформ" (5-задовольняє в повній мірі; 1 - не задовольняє)?

Отримані результати дозволяють зробити висновок, що обрана проблематика є актуальною для громадських активістів, а "НДО-Інформ" великою мірою задовольняє їх потреби. Але ми ні в якому разі не думаємо, що у редакції є привід заспокоїтися. Ми і в подальшому будемо розглядати кожен номер бюлетеню як важливий

крок на шляху до кращого суспільства та сподіваємося, що наші читачі допоможуть нам робити відповідні кроки своїми листами, статтями та зауваженнями.

Андрій Флоренко

Інститут соціокультурного менеджменту:

*a/c 4/30, М.Кіровоград, 25006
3 8(0522)246675
iscm@ngo.org.ua
www.presscat.org.ua*

МИ духом незламні!

Восьмий обласний фестиваль творчості інвалідів "Ми духом незламні" провели Кіровоградська обласна організація Союзу організацій інвалідів України та спілка жінок-інвалідів "Єднання". Районні і міські етапи фестивалю проводились місцевими осередками Кіровоградського об'єднання СОІУ (у Світловодську - Центр активної соціально-психологічної реабілітації інвалідів "Добрада") та іншими громадськими організаціями області.

15 жовтня у Центральній міській бібліотеці Світловодська відбувся відбірко вий регіональний етап фестивалю у жанрах літератури та декоративно-ужиткового мистецтва. В цьому творчому заході взяли участь більше тридцяти осіб із обмеженими фізичними можливостями - члени Центру "Добрада" та організації УТОГ.

Учасників фестивалю прийшли привітати представники міської адміністрації, депутатського корпусу та громадських об'єднань міста. Почесні гості взяли участь в роботі журі, щоб наприкінці конкурсної програми визначити переможців у номінаціях "Кращий літературний твір" та "Кращі роботи декоративно-ужиткового мистецтва".

Творчість людей з фізичними вадами - це вияв особистості, високий політ душі, над якою не владні жорсткі обставини долі. Безумовно, кожен учасник мистецького заходу зміг переконати присутніх в цьому. Вірші, прозові, художні твори талановитих авторів не залишили байдужими нікого. Надзвичайно важко було визначити переможців. Тільки після тривалого обговорення члени журі, нарешті, оголосили рішення.

Перемогу у літературному конкурсі здобула Світлана Келембет, поезія якої є джерелом життєствердного оптимізму, високої любові до людей. Прізвів'я місця посіли також Костянтин Козин, Анна Хмуріна, Кирило Цвельих, Василь Погодаєв.

Серед розмаїття художніх робіт, представлених на виставці, кращими визнано живопис та декоративні вироби Оксани Романенко, розпис і плетиво Олени Шаньгіної, роботи з бісеру та м'які іграшки Олеси Євтушенко. Захоплення гостей викликала також різьба по дереву Сергія Омеляна, малюнки Якимом Углікова, вишивка Наталі Послушної і Валентини Марченко. Дуже сподобались музичні виступи поза конкурсного учасника, автора і виконавця власних пісень Андрія Варакути.

Як розповіла голова керівної ради Центру активної реабілітації інвалідів "Добрада" Олена Шаньгіна переможці та учасники районного туру були нагороджені призами і подяками від Прем'єр-міністра України, а також поїздкою на обласний фестиваль творчості інвалідів.

Вікторія Талашкевич

ФАРБИ волонтерства

До 215-ї річниці міста Миколаєва обласна громадська організація волонтерів провела благодійну акцію „Фарби волонтерства”. Таким чином члени організації намагаються привернути увагу громадян, влади і бізнесу до вирішення проблем важко хворих дітей, людей з особливими потребами (інвалідів) і людей похилого віку, а також підтримати морально тих, хто поруч з ними, щоб залучити хворих дітей і їх батьків, людей з особливими потребами в активне соціальне середовище, знайти для цього фінансові, матеріальні, технічні, людські ресурси, активізувати населення, в т.ч. молодь, залучити їх до участі в соціальних процесах, а також створити умови в суспільстві для формування навичок соціального партнерства, милосердя і добродійності. Волонтери розробили цілу низку заходів. Програма включала дводенний шаховий турнір серед літніх людей і інвалідів, виставку творчих робіт ветеранів, інвалідів, дітей. Була проведена безпрограшна лотерея, кошти від якої були передані в онкогематологічне відділення обласної дитячої лікарні і дитяче відділення №8 психіатричної обласної лікарні. Малюнки, вироби для безпрограшної лотереї виготовили діти, що знаходяться на стаціонарному лікуванні онкогематологічного відділення і дитячого відділення №8, під час занять арт-терапії, яка є одним з елементів реабілітаційної програми, розпочатої 1 вересня 2004 року. Деякі роботи були виконані з допомогою і за участі батьків, зважаючи на край важкий стан здоров'я дітей.

В організації та підготовці благодійної акції і реабілітаційної програми взяли участь: Миколаївське відділення всеукраїнської благодійної організації "Турбота про літніх в Україні", Миколаївська обласна громадська організація волонтерів, управління праці і соціального захисту населення м. Миколаєва, політехнічний інститут (кафедра фізичної реабілітації), ПП Савін, інститут медико-біологічних досліджень. Фінансова підтримка була надана депутатом міськради Жолобецьким Олександром Олександровичем.

Благодійна акція - це лише частина постійної роботи волонтерської організації, яка працює заради поліпшення та захисту життя та здоров'я людей похилого віку та інвалідів. Свою діяльність вона здійснює у співпраці з органами державної влади, підприємствами, установами, громадськими організаціями та громадянами і завжди раді новим партнерам.

Наталія Володка

НО ВБО "Турбота про літніх в Україні"

(0512)551280. 365818

niokovolunteers@mail.ru

СОЦІАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ

Конкретні механізми співпраці громадських організацій і міської влади у вирішенні соціальних проблем обговорювались впродовж одноденного семінару, що відбувся нещодавно у Миколаєві.

Фактично, зацікавленість у розвитку цього процесу обопільна: міська влада хотіла б бачити в НДО-шниках не хронічних опозиціонерів, а соратників у вирішенні проблем територіальної громади. В свою чергу і численні лідери громадських організацій розуміють, що для реальної участі у житті міста необхідні і певні ресурси, і знання, і грамотно визначені точки застосування" власних сил та отриманих ресурсів.

Лідерам громадських організацій Миколаєва та комітетам самоврядування, а також співпрацівникам міськвиконкому було представлено проект центр соціального інвестування як інструмент об'єднання зусиль громади для процвітання міста". Здійснило його Фонд розвитку міста Миколаєва за підтримки мережі громадянської дії" ^CAN на кошти Агентства США з Міжнародного Розвитку (ПІАІО). Запропонували учасникам семінару і методику розроблену для визначення пріоритетних соціальних проблем міської громади. Участь громадських організацій і активних мешканців міста у такому дослідженні - обов'язкова умова розвитку соціальних інвестицій, справи для Миколаєва поки що нової, але багатообіцяючої.

Друга частина семінару була присвячена вивченню конкретних механізмів залучення коштів на соціальне інвестування. Найбільшого розголосу в Україні набув досвід Одеси, де на одну гривню, вкладену в соціальні інвестиції з міського бюджету, громадські організації залучають 4-5 гривень із зовнішніх джерел, в основному від міжнародних донорів. Так, у минулому році до 200 тисяч міського бюджету було додатково залучено більше мільйона гривень. В Одесі громадські організації беруть участь в конкурсному відборі і самих проблем, на які виділяються соціальні інвестиції. Таким же чином тут визначають і майбутніх виконавців. Учасники семінару відмітили, що далеко не у всіх містах депутати готові поступитися своїм виключним правом розподіляти бюджет навіть у невеликій його частці. Тому з великою цікавістю учасники семінару вивчили херсонський досвід, де управління міськвиконкому в рамках відведених їм коштів і на конкурсній основі залучають громадські організації до виконання соціальних програм.

Яким саме шляхом вирішити піти миколаївська міська влада допоки невідомо, цілком ймовірно що, окрім „одеського" і „херсонського" з'явиться третій, миколаївський. Але Меморандум про розвиток соціальних інвестицій уже підписано міською владою Миколаєва, Вознесенська і Нового Бугу

Віктор Андреев

КОРОВАЙ Дніпропетровщини збільшить дорадництво

17 червня 2004 року прийнято Закон України "Про сільськогосподарську дорадчу діяльність", який набере чинності з 1 січня 2005 року. Він конкретніше визначить правові засади здійснення сільськогосподарської дорадчої діяльності в Україні, а також регулюватиме відносини в цій сфері аби добробут сільського населення та розвиток сільської місцевості став достойним. Досі дорадництво в Україні мало самодіяльний характер. До нього долучались кілька зарубіжних проектів, як-то програми ГАСІ5 Європейського Союзу, програма "Підвищення доходів українських приватних сільгосптоваровиробників через сільськогосподарську систему екстенсив" (ПІАІО), німецько-український аграрний проект "Агрокооператив - Трансформ", проект розвитку агробізнесу в Україні (ІРС), канадська - український проект реформування та модернізації сільськогосподарського сектора України (РАЯМ), програма підвищення рівня життя сільського населення (ІІКІР). І чомусь так вийшло, що Дніпропетровщина з її найбільшою часткою аграрного сектору в Україні, досі була обійдена усіма цими центрами навчання і підтримки приватних сільськогосподарських товаровиробників.

Нещодавно в приміщенні головного управління сільського господарства і продовольства Дніпропетровської облдержадміністрації відкрився офіс сільськогосподарської дорадчої служби, що діятиме в області за підтримки канадсько-української програми реформування та модернізації сільськогосподарського сектору України (FARM). Дніпропетровщина — четверта і остання цільова область, в якій, в рамках цієї програми, створено таку службу. За цією схемою вони діють у Рівненській, Волинській та Сумській областях. Звичайно, цьому передувала майже річна підготовча робота. Було проведено базове дослідження аграрного сектору області на доцільність її створення, спеціалісти служби пройшли стажування, вивчаючи досвід роботи дорадчих служб у Польщі.

ПЕРСПЕКТИВИ

Що така служба в області давно вже потрібна, погодився й заступник начальника управління сільського господарства та продовольства облдержадміністрації Вячеслав Хандога, відзначивши, що сьогодні втричі зросла кількість сільськогосподарських підприємств, та й фермерів вже понад 3 тисячі, тому на службу дорадництва покладають надії, що вона зробить свою справу, дійде до рівня фермера і сільгоспвиробника усіх форм власності. Це має велике значення, коли в сільському господарстві вже відбулося й ще буде чимало змін.

На новостворену службу особливі надії покладають фермери області.

— Адже ми чимала сила, — зауважує голова обласної асоціації фермерів Леонід Чорнокнижний, — ми обробляємо 50% землі в області, а уваги на нас звертають мало. Поки що ми терпимо і те, що пально-мастильні матеріали дорожчають і що ціна на наш урожай падає, зерно ж забрали практично не про плачене, а якщо хто з фермерів й продав, то дуже дешево. Як будемо виживати? Великий товаровиробник користується державною підтримкою більше, ніж дрібний. Щоб отримати якусь програму з підтримки, фермер має днями сидіти в управліннях. А де ж час коло землі ходити?

— Така служба дуже б допомогла фермерському руху в 1992—1993 роках, — говорить голова Петриківської районної асоціації фермерів Іван Ярмолук, коли нам доводилося одночасно "боротися" за урожай та з пресом адміністративно-командної системи. Не пізньою була б допомога і в 1999 році, коли почався новий етап реформи-розпаювання. Нині ми теж не певні, що тримаємо Бога за бороду, готові вчитися всьому новому.

Що треба сьогодні фермерам, дрібним землевласникам-одноосібникам? Низька собівартість, висока рентабельність виробництва. Як цього досягти, які для цього використовувати технології, як продавати продукцію та інше. Цьому їх і повинні навчити спеціалісти дорадчої служби.

Кілька років на базі Дніпропетровського аграрного університету діяла дорадча служба, що прагнула впровадити в життя наукові розробки наших учених. Але через брак коштів, які вона мала б заробляти своїм дорадництвом, починання не знайшло відгуку. Хоча фермери говорять, що, якби й справді був результат від такої співпраці, якби така служба від науки не була досі засекречена, то кожен фермер не лишився б у боргу. Тепер же, з огляду на новий закон, Дніпропетровській області належить створити єдину дорадчу службу,

очевидно зусилля науковців і канадсько-українського проекту об'єднуються.

Що ж мають на меті спеціалісти новоствореної служби? Розповідає її директор Максим Максимов:

— Перш за все ми прагнемо забезпечувати сучасною інформацією усіх виробників сільськогосподарської продукції. Що стосується рослинництва, то це складання науково обґрунтованих сівозмін та надання консультації з їх застосування, консультації з питань використання хімічних та агротехнічних заходів боротьби з бур'янами й шкідниками, рекомендації по обробітку ґрунту, догляду за посівами, внесенню добрив, консультації по впровадженню нових сортів і технологій, надання допомоги в розрахунку норм висіву, визначенню біологічної врожайності.

Якщо з рослинництвом ще більш-менш зрозуміло, то в тваринницькій галузі, як сказав на відкритті офісу фермер Володимир Гетьман, потрібна серйозна допомога. Де придбати добрий генетичний матеріал, як годувати, які технології вибирати? На ці й інші питання теж має відповісти дорадча служба.

— У нас будуть працювати відділи з менеджменту та агробізнесу, юридичної допомоги та розвитку сільських територій, — продовжує Максим Максимов. — Останнє — це те, що відрізняє канадсько-українську програму від решти і передбачає поширення передового досвіду з вирішення проблем сільських громад, у створенні та відновленні роботи об'єктів соціальної сфери на селі, у сприянні вирішенню проблем зайнятості сільського населення, розробці та реалізації програм для сільської молоді.

Програма FARM в Україні здійснюється за фінансової підтримки уряду Канади через Канадську агенцію міжнародного розвитку, також у програмі беруть участь уряди трьох провінцій — Альберта, Манітоба і Саскачеван.

— Програма здійснюється на основі меморандуму про взаєморозуміння між урядом Канади і Кабінетом Міністрів України, який підписано торік, — відзначив директор програми пан Гай Іннес. — З української сторони ми співпрацюємо з Міністерством аграрної політики, Національним аграрним університетом, Українською академією аграрних наук та Дніпропетровською обласною держадміністрацією. В основному наша діяльність спрямована на підтримку процесу реформування аграрного сектору.

Програма розрахована на період з березня 2003 по лютий 2008 року, тобто повноцінної роботи в області лишилось якихось три роки. Хай будуть вони успішними.

Людмила Блик

МЕХАНІЗМ парасольки

Ще зовсім недавно Миколаївська група, що репрезентує громадські організації, у складі 10 чоловік пройшла стажування у м. Клівленд (штат Огайо, США) за проектом "Гармонія" в рамках програми "Громадські зв'язки".

Клівленд - найбільше індустріальне місто у Цитаті з 1,5 мільйонами мешканців, 88 округами з ш880 чоловіками у кожному. У окрузі за порядком слідкує шериф, який обирається шляхом лотереї, кандидату в шерифи має бути більш, ніж: 21 рік, має бути громадянином США і не бути осудженим. Господарем міста є мер, який «збирається виборцями. Він повинен володіти аудиторськими навичками, захищати права людини і провадити народний контроль.

Ми познайомилися з діяльністю третього сектору, з механізмом роботи та фінансуванням тамтешніх організацій, і мали змогу порівняти з тим, до чого ми звикли вдома.

Треба сказати, що в США третій сектор дуже серйозна і впливова сила. Нові організації з'являються дуже рідко. Це, в основному, залежить від обставин, що склалися у суспільстві. Але так чи інакше, НДО в штатах - невід'ємна частка громадянського суспільства, котра готова запропонувати свої послуги при першій же потребі. У місті налічується сотні НДО, що пропонують населенню різноманітні послуги: правозахисні, екологічні, організації, що надають різноманітні послуги літнім та дітям та багато інших.

Більшість організацій мають парасолькову структуру, тобто мають центр, який виконує адміністративну функцію. Це і є парасолька, яка об'єднує у собі кілька кластерів, кожному з яких відведена роль ланцюга у вирішенні якоїсь проблеми, і кожен з них виконує певне завдання в рамках реалізації проекту.

Такий метод спрощує досягнення молодими організаціями високого іміджу, досвіду і в подальшому дозволяє успішно реалізувати проекти самостійно, скориставшись механізмом парасольки. Парасольковий механізм визнаний у США як ефективний метод вирішення проблем з витратами ресурсів. Також він зручний для швидкого розвитку нових центрів.

Вивчивши досвід наших колег, завдяки проекту "Гармонія", Центр сприяння суспільним інноваціям

(ЦССІ) виявив ініціативу впровадження цієї моделі у Миколаївській області і розробив проект під назвою "Воскресіння ідей", метою якого є сприяння вирішенню соціальних проблем на локальному рівні через розвиток механізму соціального інвестування. Досягати цього планується шляхом організації діяльності регіональної мережі парасолькових організацій "Воскресіння ідей" для різнопланової підтримки альтернативних проектів організацій громадянського суспільства (ОГС). Реалізовуватимуть проект на базі місцевих закладів , культури, котрі також виконуватимуть інтегруючу

- функцію місцевих громад.
- Можна довго навчати активістів НДО,
- сподіваючись, що вони підвищать свій
- організаційний потенціал, але допоки ми не
- відродимо втрачені традиції благодійності і не
- створимо системи ресурсної підтримки
- громадських ініціатив (за зразком США), більшість
- ОГС залишається нездатними утримувати штатний
- персонал, що ставить їх у ситуацію незавершеної
- формалізації. Звідси - і нездатність залучати фінансування на реалізацію своїх проектів. Соціальних ініціатив у віддалених населених пунктах багато, але зареєстрованих громадських організацій, здатних виконувати свою діяльність на постійних засадах практично немає. Тому в Україні, беручи до уваги місцеві особливості і традиції, є сенс створення у малих містах і селах на базі існуючих соціальних інфраструктур парасолькових організацій, які могли б виконувати організаційну і адміністративну функцію для багатьох організацій громадянського суспільства. Крім того, такі центри можуть працювати у напрямку відродження традицій філантропії, залучати фінансування, організувати соціальну взаємодію, надавати інформаційно-методичну підтримку громадським ініціативам у реалізації соціальних проектів.

Отож, вже сьогодні, у Миколаївській області ЦССІ у партнерстві з Кіровоградським Інститутом соціокультурного менеджменту та Центром підтримки творчих ініціатив, Дніпропетровським Центром підтримки громадських і культурних ініціатив, а також разом з обласним управлінням культури м. Миколаєва, за підтримки Фонду Євразія, реалізується проект "Інтеграція місцевих громад", який є початком довгострокової програми "Воскресіння ідей".

Олена Пергун

*Центр сприяння суспільним інноваціям
Велика Морська, 58, м. Миколаїв, 54001
(05/2)498785
sic@ngo.org.ua*

ЯК пережити аудит (поради бухгалтера)

(продовження, початок в №2(26))

Продовжуючи тему підготовки до аудиту, необхідно зауважити, що під час проведення аудиту можливе вибіркове, а не послідовне дослідження інформації. Якщо на підприємстві надійна система внутрішнього контролю, то аудитор може здійснити вибірково перевірку.

Аудитор бере до уваги і оцінює такі елементи системи внутрішнього контролю:

1. Структуру підприємства - воно повинно бути чітко структурованим, з визначеним рівнем відповідальності.
2. Розподіл обов'язків - це одна з основних умов функціонування системи внутрішнього контролю.
3. Фізичний контроль наявності та доступу до активів.
4. Дозвіл і схвалення.
5. Арифметичний та бухгалтерський контроль.
6. Персонал
7. Спостереження.
8. Управління.
9. Процедури контролю.

Пізніше ми розглянемо ці елементи детальніше. Одним із документів, який регулює систему внутрішнього контролю є наказ про облікову політику підприємства". При веденні обліку та складанні фінансової звітності, потрібно керуватися Законом України про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.99 р. №996-XIV та Національними стандартами. Загальний макет наказу про облікову політику " було опубліковано у газеті все про бухгалтерський облік" № 4 за 2003 рік, стор. 6-11. Ми наведемо приблизну форму цього документу, адже на кожному підприємстві свої особливості обліку, то за допомогою наших рекомендацій і інших документів, кожне підприємство може задокументувати свої організаційні моменти. *Назва*

підприємства(організації) Наказ від 02 січня 2004 року
Про облікову політику підприємства на 2004 рік

Для виконання вимог Закону України про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16.07.1999 р. № 996 - XI (далі - Закон № 996), Положень (стандартів) бухгалтерського обліку (далі - П(С)БУ, затверджених наказом Міністерства України,

інших нормативних актів, маючи право вибору облікової політики з метою виконання підприємством протягом 2004 року єдиної методики відображення в бухгалтерському обліку і звітності господарських операцій і методів оцінки об'єктів обліку, Наказую:

I Встановити на підприємстві таку облікову політику:

1. Класифікацію активів і зобов'язань здійснювати виходячи з терміну в один рік.

2. Для визначення основних засобів, інших необоротних активів і нематеріальних активів, визначення терміну їх корисного використання, визначення методу нарахування амортизації з моменту вводу їх в експлуатацію і впродовж їх подальшого використання створити

інвентаризаційну комісію в складі:

- Голова комісії: ПіПБ

- Члени комісії: ПіПБ

ПіПБ

3. Встановити на 2004 рік такі методи обліку і принципи оцінки активів і зобов'язань підприємства:

3.1 Визнання, оцінку і облік основних засобів здійснювати згідно з П(С)БУ 7 основні засоби".

Одиницею обліку визначити окремий об'єкт основних засобів і інших матеріальних необоротних активів. Групування основних засобів в аналітичному обліку виконувати згідно вимог Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства України від 30.11.99р. №291 (далі - Інструкція № 291).

3.2 Для відокремлення в складі основних засобів малоцінних необоротних активів встановити вартісну межу в розмірі 500 грн.

3.3 Амортизацію об'єктів основних засобів нараховувати таким чином:

- будівлі і споруди - прямолінійним методом, виходячи із терміну корисного використання 20 років;
- машини і обладнання - податковим методом виходячи з терміну корисного використання 5 років;
- інші об'єкти основних засобів - податковим, методом виходячи з терміну корисного використання 5 років;

3.4 Амортизацію малоцінних необоротних активів нараховувати в першому місяці їх використання в розмірі 100% їх вартості.

3.5 Визначення, оцінку і облік нематеріальних активів здійснювати згідно П(С)БУ 8 нематеріальні активи". Одиницею обліку встановити окремий об'єкт нематеріальних активів.

3.6 Амортизацію нематеріальних активів нараховувати прямолінійним методом. Термін корисного використання кожного об'єкту і фактори,

які впливають на нього, відображувати в акті який складається інвентаризаційною комісією.

37 Ліквідаційну вартість об'єктів основних засобів і нематеріальних активів прийняти рівною нулю.

38 Переоцінку (дооцінку і уцінку) балансової вартості основних засобів, нематеріальних активів, інших матеріальних необоротних активів до їх справедливої вартості проводити раз на рік за станом їх на 31 грудня, якщо їх остаточна вартість відхиляється від особливої більше, ніж на 20 %. Справедливу вартість вказаних активів формувати на рівні вільних ринкових цін на аналогічні активи з урахуванням рекомендацій, викладених в додатках до П(С)БУ 19 об'єднання підприємств". Розрахунок, необхідний для переоцінки вказаних активів і відображення її результатів в обліку, складає постійно діюча інвентаризаційна комісія і затверджує голова цієї комісії.

39 Фінансові інвестиції відображувати в обліку і звітності відповідно до П(С)БУ 12 фінансові інвестиції".

3.10 Товарно - матеріальні цінності визначати, оцінювати і обліковувати згідно вимог П(С)БУ 9 запаси". Одиницею запасів встановити кожне найменування окремо. Отримувати товарно - матеріальні цінності мають право члени Ради та виконавці проекту.

3.11 Предмети з терміном використання менше одного року, які супроводжують виробничий процес протягом звітного періоду, обліковувати на **рахунку 22** малоцінні і швидкозношувані предмети". В момент передачі таких активів в експлуатацію списувати їх з балансу з одночасною організацією їх оперативного кількісного обліку по місцях експлуатації і відповідним особам протягом терміну фактичного використання таких предметів.

3.12 В склад грошових коштів в фінансовій звітності відповідно П(С)БУ 4 звіт про рух грошових коштів" включати грошові кошти на розрахунковому рахунку і в касі, які не обмежені в використанні продовж поточного періоду.

3.13 Грошові кошти і інші активи, не вказані вище, відображати в обліку та звітності згідно вимог відповідних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

3.14 Визначення, оцінку і облік зобов'язань здійснювати відповідно до П(С)БУ 1 1 зобов'язання".

3.15 Заробітну плату нараховувати згідно трудових угод.

3.16 Визначення і відображення в обліку доходів здійснювати відповідно до вимог П(С)БУ 15 дохід".

3.17 Визначення і відображення в обліку витрат здійснювати відповідно до вимог П(С)БУ 15 витрати".

3.18 Для забезпечення складання звітності про фінансові результати по формі, передбаченій П(С)БУ 3 звіт про фінансові результати", облік витрат підприємства вести за допомогою класу 9 витрати діяльності".

П Забезпечити організацію бухгалтерського обліку.

1. Бухгалтерський облік на підприємстві вести силами бухгалтерії, керованої головним бухгалтером, яка підпорядкована безпосередньо керівнику.

1.1 Обов'язки головного бухгалтера визначаються посадовими інструкціями, розробленими відповідно до вимог п. 7 ст. 8 Закону №966.

2. Бухгалтерський облік вести на основі Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій і Інструкції № 291 за журнально - ордерною формою з елементами комп'ютерної обробки (за допомогою прикладної програми).

3. Затвердити робочий план рахунків підприємства з використанням рахунків першого, другого і третього порядку.

4. Забезпечити складання і здачу фінансової звітності підприємства відповідним користувачам у розмірі та в термінах, встановлених діючим законодавством.

5. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Керівник підприємства (організації).

ПіПБ Зміна

облікової політики підприємства може відбуватись з трьох причин, які вказані в п. П(С)БУ.

6. виправлення помилок та зміни в фінансових звітах". Як бачимо з наведеного вище наказу про облікову політику", для бухгалтерів підприємств та організацій представлено матеріал, з яким можна працювати і працювати, тож хочеться побажати їм організувати послідовний, економічно грамотний, достовірний та повноцінний внутрішній контроль, а ми своїми публікаціями будемо намагатися вам в цьому допомагати.

(продовження в наступних випусках "НДО-Інформ")

Ірина Дзядевич

*Центр підтримки творчих ініціатив:
а/с4/30, м. Кіровоград, 25006
8(0522)351576
rc@cpti.kr.ua*

ДІЄВИЙ механізм співпраці

Останні роки відзначаються посиленою увагою з боку органів влади до реалізації державних програм, зокрема Державної та регіональних програм розвитку культури на 2003-2007 роки, які містять конкретні плани дій на наступні роки і закладають основи для подальшого розвитку галузі, пошуку нових форм і методів роботи.

Необхідність прискорення поступу України на шляху сталого розвитку, економічного і духовного зростання, поєднаного з активною соціальною політикою держави, демократизацією всіх складових суспільного життя потребує формування якісно нової державної регіональної політики.

При формуванні державної політики у сфері культури Міністерство як орган державної виконавчої влади в першу чергу орієнтується на регіони та потреби населення.

З цією метою Міністерство культури і мистецтв вживає ряд заходів, спрямованих на формування ефективної моделі співпраці з регіонами у питаннях реалізації державної культурної політики. Зокрема успішно реалізуються галузеві програми, безпосередньо спрямовані на співробітництво з регіонами. Серед них слід відзначити всеукраїнську культурно-мистецьку акцію "Культура малих міст України" та Програму підтримки регіональних культурних ініціатив, в рамках яких протягом року за сприяння Міністерства проводиться ряд заходів, спрямованих на підтримку та популяризацію кращих досягнень культурного розвитку регіонів.

Сьогодні одним з головних пріоритетів у роботі Міністерства культури і мистецтв України є заходи, спрямовані на підтримку і розвиток культури регіонів. Об'єктивно визріла необхідність вироблення чіткої й прозорої системи у співпраці Міністерства з регіональними органами культури та недержавними організаціями.

Питанню удосконалення співпраці Міністерства з регіонами була присвячена колегія Мінкультури "Про поліпшення взаємодії з регіональними органами культури", яка відбулась у жовтні 2003 року. На колегії було розглянуто широке коло питань, визначені завдання щодо розбудови якісно нової моделі стосунків з місцевими органами влади в питаннях розвитку культури.

Однією із складових цієї моделі є укладання угод з обласними державними адміністраціями про співпрацю в сфері регіонального розвитку.

Головною метою угод є створення дієвого

механізму співпраці в питаннях узгодження інтересів загальнодержавного і регіонального розвитку, спільного розв'язання проблем, що стримують розвиток регіонів.

Серед пріоритетних напрямків названо: забезпечення функціонування закладів культури і мистецтв в умовах економічних і суспільних трансформацій, а також піднесення суспільної ролі та формування нового іміджу закладів культурно-мистецької сфери, розширення громадських кіл, зацікавлених в їх діяльності.

В рамках заходів спільно з Центром підтримки творчих ініціатив планується провести навчання та підвищення кваліфікації працівників культури регіонів з питань менеджменту, фандрейзingu, інформаційних технологій.

Сподіваємось, що цей експеримент буде успішним і закладе підвалини у створенні ефективної системи взаємодії Міністерства культури і мистецтв та регіонів. Адже головне для нас сьогодні адаптація державних закладів культури до нових ринкових умов, шляхом активізації їх діяльності, стимулювання їх керівників до пошуку нових форм і методів роботи. Невипадково одним з перспективних напрямків роботи Міністерства є співпраця з недержавними організаціями.

Поєднуючи наші зусилля на шляху розбудови нашої молоді держави ми досягнемо значних успіхів у її розвитку. Адже саме від рівня культурного розвитку регіонів нашої держави залежить духовний потенціал всього нашого суспільства, майбутнє нашої держави, її місце в світовому співтоваристві.

Світлана Пахлова

Міністерство культури та мистецтв України

вул. І. Франка, 19, м. Київ. 01000

(044)2345530

tvorchist@mincult.gov.ua

СЕРГІЙ Шевченко: "Українська доля Нової Сербії"

Тема меценатства, безкорисливої підтримки духовного та інтелектуального розвитку українського народу завжди потребує конкретних прикладів, які б заохочували до наслідування інших людей. Яскравим прикладом комплексної

спонсорської допомоги є діяльність кіровоградського товариства "Мавік". Нещодавно друга книга із серії "Історичні нариси", створена до 250-річчя Кіровограда, побачила світ у стінах цього видавництва. Урочисту презентацію рукопису під назвою "Українська доля Нової Сербії" влаштував серед кола студентів педагогічного університету, науковців та журналістів автор книги, кандидат історичних наук Сергій Шевченко.

"Енциклопедична монографія-довідник взаємин українського та сербського народів на теренах нашого краю..." - так назвав книгу Сергія Шевченка професор Леонід Куденко, котрий, разом із іншими колегами, прийшов привітати автора. Серед присутніх на презентації рукопису був і редактор книги, голова обласної спілки письменників Василь Бондар, і колеги-викладачі, і студенти історичного факультету. Відчувалося, що "Українська доля Нової Сербії" заповнить ще одну білу пляму в історії Кіровоградщини, зробить минувшину більш зрозумілою для нащадків, а отже і майбуття - більш прогнозованим.

Загалом, народження книги, як і народження дитини, має бути відзначено квітами, увагою друзів та подарунками від хрещених батьків. У видавництві "Мавік", спеціалісти якого доклали чимало зусиль у справі донесення рукопису до читачів, про свої досягнення говорять скромно. Вважають за головне працювати - і успішно роблять це вже понад дванадцять років. "Мавік" друкує літературу, котра наповнює інтелектуальну і духовну скарбницю нашого краю. Як розповів голова товариства Валерій Добробатько серія "Історичні рукописи" з часом поповниться книжками нових авторів, наступного року буде перевидана книга "Символіка Кіровоградщини", незабаром побачить світ альбом із репродукціями сучасних кіровоградських художників.

Варто визнати, що українська історія і історія Кіровоградщини ще вимагають ретельного аналізу і осмислення. Таке нелегке завдання потребуватиме напруженої праці, зокрема і юнацтва-тих майбутніх науковців та вчителів, котрі зібралися на презентацію у лекційній аудиторії історичного факультету. Книги про взаємовідносини українців, поляків, німців, болгар, румунів, татар, ромів, росіян чекають на своїх авторів, а видавництво "Мавік", як завжди, відкриє найталановитішим рукописам дорогу у широкий світ.

Вікторія Талашкевич

Кіровоградський прес-клуб реформ

*М Кіровоград. вул. Василюк 12, оф.9
(0522)221890
rc@cpi.kr.ua*

ЕТИЧНА діяльність - наш пріоритет

Будь-яка інформація - корисна, і рано чи пізно вона комусь знадобиться, а тому повинна осідати у місцях, які відвідують найрізноманітніші категорії населення, тобто у бібліотеках - вважає директор Павлоградської районної бібліотечної системи Світлана Прошко. Вона каже, що якщо хтось говорить про недоцільність збереження бібліотек у вік сучасних інформаційних технологій, то глибоко помиляється. Ці заклади залишаються місцями активізації громадян. Її бібліотеку щодня відвідує 20-30 читачів і це при тому, що у Павлограді є ще й міська бібліотека, фонди якої значно більші за районні. Серед читачів - люди різноманітних професій і віку: службовці, пенсіонери, школярі і студенти, тощо. Цікавляться найрізноманітнішою літературою - від посібників для додаткових занять у школах, художньої літератури, до журналів і газет, причому періодику читають не тільки свіжу, а й з архівів.

Значно почастишало відвідування бібліотеки після відкриття у ній інформаційно-консультаційного пункту (ІКП). Цим павлоградці завдячують Дніпропетровському Центру підтримки громадських і культурних ініціатив, який з 2002 року проводив тренінги для працівників культури сільських районів, які були спрямовані на створення ІКП. Повернувшись з такого тренінгу у Павлоград керівник районного відділу культури Наталя Рева запропонувала створити ІКП на базі районної бібліотечної системи і з часом він запрацював. У ньому зібрана навчально-методична і довідкова література з менеджменту недержавних організацій, база даних донорських організацій, інформація про діяльність громадських організацій України та інше.

Світлана Прошко розповідає, що література ІКП з першого дня знайшла своїх читачів. Насамперед нею зацікавилися громадські організації, які звичайно знали про те, що існують Міжнародні Фонди, які надають гранти на вирішення соціальних проблем. Втім, правильно писати проекти могли лише одиниці, до того ж вони не ділилися своїми знаннями з іншими. Особливою популярністю серед інших користується методичний посібник по фандрейзінгу. Світлана каже, що вже третій з них читачі "заносили", але головне, щоб він приносив користь. Поступово павлоградці почали писати проекти і окремі з

них перемагають у конкурсах, а це значить, що соціальних проблем у регіоні стає менше.

Світлана Прошко особисто вже написала чотири проекти, утім поки що їй не "фортунисть" - жоден з них не пройшов. Великі надії покладала вона на проект "Інтернет для публічних бібліотек", яким було передбачено встановлення п'ятих комп'ютерів з виходом в Інтернет у бібліотеках району. На одному комп'ютері мали працювати люди з обмеженими фізичними можливостями. До речі, у її бібліотеці досі немає комп'ютера, що сильно гальмує роботу.

Зараз Світлана Прошко, разом з громадською організацією "Надія", яка об'єднує матерів дітей-інвалідів працює над створенням проекту "Ми також маємо право на життя", яким передбачено створення Центру реабілітації і адаптації для дітей-інвалідів дитинства.

А ще Світлані хочеться організувати Центр для талановитих дітей - сиріт і напівсиріт, в якому шліфували б їх майстерність. Серед цих дітей є дуже багато талановитих художників і поетів, та через матеріальний стан вони не можуть розвивати свої здібності.

Ірина Добра

ІКП на базі Павлоградської районної бібліотеки

*м Павлоград, вул. Радянська 33 а \$3
(05632)62218*

СЛІПОТА й глухота - освіті не перешкода

В кабінеті Ольги Гришиної, директора Регіонального центру освіти інвалідів, не стихає телефон. Дзвонять батьки дітей з недоліками зору й слуху зі всієї України. Цього року вперше в нашій державі на бюджетній основі на денну форму навчання прийняли 11 глухих і 14 сліпих хлопців та дівчат. Вони приїхали у Дніпропетровськ із усієї країни - із Сумської, Миколаївської, Херсонської, Донецької областей, Кіровограда, Запоріжжя, Кривого Рога, Павлограда й Дніпродзержинська. Приїхали за своєю мрією!

А почалось все три роки тому, коли після засідання з тендерної політики в міськвиконкомі депутата м іської ради Ольга Гришина замислилась

про створення рівних умов отримання освіти для дітей-інвалідів. Її тоді вразили статистичні дані: в Україні більше шістдесят тисяч глухих і тільки 397 із них мають вищу освіту. Заступник директора Інституту сучасних методів й технологій освіти звернулася з пропозицією зайнятися цією проблемою до керівництва Дніпропетровської Металургійної академії й знайшла підтримку. А чи потрібна вища освіта самим інвалідам?

- Ми прийшли у вечірню школу для дітей з недоліками слуху, - пригадає Ольга Миколаївна. - / що побачили? Дорослі люди, більшість вже одружені, нам сказали: «Ми без слуху і можемо працювати тільки руками». Тоді ми запросили всіх бажаючих прийти до нас й пройти комп'ютерне тестування за міжнародним тестом на рівень інтелекту. Ми хотіли з'ясувати, чи можуть люди з недоліками слуху в принципі засвоювати учбовий матеріал. Коли ми зробили порівняльний аналіз середнього рівня інтелекту учнів середніх шкіл й вечірньої школи для дітей з недоліками слуху, він виявився практично однаковим.

Але одна справа рівень інтелекту, і зовсім інша - обсяг отриманих знань. Спеціалісти Інституту сучасних методів й технологій освіти запросили всіх бажаючих отримати вищу освіту, протестуватись на рівень знань у межах середньої школи. Бажаючих виявилось більше сімдесяти. Приїхали люди з недоліками слуху не тільки зі всієї Дніпропетровщини, але й із сусідніх областей. Підсумки тестування показали, що їх знанням потрібна серйозна корекція.

Таку 2002 році на базі Металургійної академії відкрилось підготовче відділення для людей з недоліками слуху. Кожну суботу двадцять глухих приїжджали сюди, щоб займатися математикою, фізикою й інформатикою. Викладачів запросили із НМетАУ В ході занять разом з учнями доводилось засвоювати нові методики. Адже глухим потрібно викладати не зовсім так як тим, щочують.

- У них у чому біда? - говорить О. Гришина, - слабкість розвитку абстрактного мислення. Щоб показати, що таке рух, фізику часом доводиться зображати потяг. Безперечно, дуже важливо, що у нас чудовий сурдоперекладач - Світлана Макаренко. Вона народилася в сім "і тотально глухих людей, але сама говорить і чує. Найголовніше, що вона знає цю проблему зсередини.

Щоб полегшити навчання, викладачі заздалегідь готували для студентів короткий конспект матеріалу. Адже люди з вадами слуху повинні дивитись на сурдоперекладача, а не відволікатися на запис.

Темпи навчання витримали не всі: до кінця підготовчого відділення шість чоловік "відсіялись". Чотирнадцять найнаполегливіших у 2003 році були зараховані на перший курс Металургійної академії на спеціальність «Економічна кібернетика». Того ж року, на прохання обласного товариства УТОС, при академії були організовані підготовчі курси для людей з порушеннями зору.

Вірно кажуть, що насіння, кинуте в землю рано чи пізно проростає. Єдиний в Україні досвід роботи з інвалідами по зору й слуху помітили в Міністерстві освіти й науки, і в цьому році вийшов наказ про створення на базі Національної металургійної академії Регіонального центру освіти інвалідів. Зайве говорити, що офіційний статус відкрив перед молодими людьми з вадами здоров'я зовсім нові можливості. Якщо до цього часу вони могли розраховувати лише на безвідривну форму навчання (по суботах), то тепер з'явилися дві денні спеціальні групи. Молоді чоловіки й дівчата з проблемами слуху прийняті на спеціальність «Економічна кібернетика», із проблемами зору - «Економіка підприємств». Крім того, на безвідривну форму навчання прийняті 18 сліпих студентів.

- Це вже дорослі люди, - розповідає Ольга Гришина, - серед них є директор підприємства, заступник директора. Вони вже мають серйозний життєвий й керівний досвід, але освіти їм бракує.

Як будуть навчатися вже дорослі люди зрозуміло. Але як кожен день зможуть приходити на заняття сліпі вісімнадцятирічні підлітки, все життя яких пройшло в інтернатах? Директор Регіонального центру освіти інвалідів пояснила, що, по-перше, із ними працюватиме методист - Олена Пашиванна. Ця тотально сліпа жінка об'їздила вже увесь світ, нещодавно повернулася зі Швейцарії, де презентувала свою «Спеціальну методичку отримання й опрацювання інформації без контролю зору». Цю ж методичку вона викладатиме сліпим й слабкозорим студентам як спецкурс. По-друге, за словами Ольги Гришиної, ректор металургійної академії Олександр Величко з великою увагою ставиться до студентів з вадами здоров'я. їм надані кращі аудиторії, кімнати зі всіма зручностями у блочному гуртожитку, розташованому напроти академії. Навіть у туалетах, якими вони користуватимуться, зробили євроремонт, авжеж сліпим людям потрібна абсолютна чистота.

Для того щоб організувати навчання сліпих, Дніпропетровське відділення фонду соціального захисту інвалідів поставило устаткування, яке коштує 300 тисяч гривень: 17 комп'ютерів із сканерами, спеціальними приставками, браєлевськими моніторами (система Браєля передбачає читання по спеціально видавлених крапках). Є чудова техніка, але поки ще немає спеціальних комп'ютерних програм для сліпих й глухих людей, немає інтерактивних підручників для глухих, де інформація була б представлена мультиплікацією або діаграмами.

Зі студентами-інвалідами працюватиме психолог. Для них будуть проводитися й тренінги, й індивідуальні заняття. Адже за роки навчання в академії сліпі, та глухі люди повинні позбутися комплексів, накопичуваних роками. Шкода, але й нині суспільство часто ставиться до людей з недоліками фізичного розвитку як до неповноцінних.

Перший крок назустріч зроблено, і спеціалісти Регіонального центру навчання інвалідів переконані, що він буде успішним. Адже для того, щоб дати інвалідам шанс, вони вже доклали немало зусиль. Наприклад, екзамен у сліпих абітурієнтів приймали в кількох варіантах. Ті, що слабо бачать, просто писали великим шрифтом. Сліпі, що володіють системою Браєля, писали за цією методикою. Ті, хто ще не засвоїли цієї системи - здавали екзамен усно. Але вимоги для абітурієнтів з вадами здоров'я були ті ж самі, що для здорових людей: для зачислення до академії необхідно було здати три екзамени: математику, фізику та український або російський диктант - за вибором. До речі, до Вузу вступили всі, окрім двох осіб.

Ольга Гришина передбачає, що наступного року до спеціальних груп буде великий конкурс, вже зараз банк даних заповнений - дзвонять і приїжджають з усієї України. Що ще цікавого: по всьому світу діє тенденція впровадження людей з вадами здоров'я у загальну систему освіти. У нас ідуть іншим шляхом лише тому, що держава не має поки коштів давати кожному інваліду помічника, як за кордоном. Однак студенти з вадами здоров'я не навчатимуться в ізоляції. Уже через півроку спеціалісти центру збираються проводити частину лекцій у загальному потоці зі здоровими студентами. По-перше, це дозволить сліпим психологічно адаптуватись у студентському середовищі. По-друге, за твердженням психологів, робить

здорових студентів більш милосердними, спонукає їх допомагати ближнім.

- За рік вони дуже змінилися, - розповідає Ольга Гришина про другокурсників із недоліками слуху - Вони такі наполегливі, вони так хочуть навчатись. Вони дуже виховані, дуже хочуть навчатись. Такі гідні, авжеж: вони бачать, що ми їх любимо. Говорять: «Якби нас так завжди навчали, ми таких би вже успіхів досягли!»

У вересні на базі Металургійної академії пройшов семінар, організований за підтримки Посольства США. Коли один з американських спеціалістів, який 25 років займається проблемами людей з вадами здоров'я, побачив групу сліпих студентів, то не витримав і проронив сльозу...

Олена Мисник

У ДОНЕЦЬКУ БЛАГОДІЙНІСТЮ ЗАЙМАЮТЬСЯ ЛЮДИ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

У Донецькому Благодійному Фонді "Доброта" завжди є кошти, щоб нагодувати тисячі голодних, обіграти бездомних, розважити безнадійних. Про те, що це не

»Щ просто гучні слова, свідчать такі факти: з початку нинішнього року Фонд здійснив 23 7 актів передачі матеріальної благодійної допомоги на суму понад 240 тисяч гривень. 20 лікарень і санаторіїв, 4 дитячі будинки, 11 шкіл-інтернатів, 38 громадських організацій, а також: кілька десятків нужденних громадян отримали продукти і медикаменти, будівельні матеріали, одяг, книги та ін. Крім цього, щодня близько 150 бездомних

дітей та людей похилого віку харчуються за рахунок Фонду.

Все це стало можливим завдяки діяльному милосердю, яке працівники Фонду систематично і успішно культивують у Донецькій громаді. Результати вражаючі-за 6,5 років матеріальні і нематеріальні ресурси для реалізації місії Фонду "Доброта" надавали понад 3,5 тисячі донорів (понад 800 з них робили це частіше аніж: 2 рази на рік), показово, що 95% пожертв надходило від Донецької громади, періодичність надходжень складає у середньому 6 -8 на день.

Такому успіху дивуються не тільки наші вітчизняні благодійники, а й у розвинутих країнах Європи та Америки. У чому криється таємниця такого грандіозного успіху, ми поцікавилися у директора Фонду "Доброта" Якова Роголіна.

Ніякої таємниці немає. А якщо і є, то дуже проста: відкритість, звітність, прозорість. В основі масових пожертвувань лежить довіра. Щоправда, завоювати її за тиждень, місяць чи рік неможливо. А в Україні, щоб вона була стабільною раз і назавжди, взагалі нереально. Кожного разу треба заново доводити донорам, що тобі можна довірити ресурси і ти їх використаєш раціонально, тобто не вкрадеш, не спустиш на воду, не споганиш. Та коли це вдається - пожертвування надходять регулярно. Якщо ж ні, то тоді назавжди отримуєш ярлик дурної слави.

- Щомісяця у Фонд „Доброта” надходять солідні суми і грошима, і товарами, і послугами. Ці пожертвування роблять тільки заможні люди?

- Зовсім ні. Хоча частка бізнес-структур доволі значна - це 1,5 тисячі. Сорок відсотків наших клієнтів - це трудові колективи, які самі потребують допомоги, тобто будинки культури, бібліотеки, податкові органи, міліція, суди, громадські організації, лікарні, школи та ін. Ми цим і прославилися у світі, що звертаємося до небагатих, нетипових донорів. Щоправда такі наші звернення спочатку обертаються проти нас, тому, що фіскальні органи відразу починають перевіряти нашу організацію. Утім ми цього не боїмося, бо ведемо прозору діяльність. Я вважаю, що благо дійністю може займатися кожна людина незалежно від статусу у суспільстві і матеріального стану. Якщо, скажімо, у вас немає грошей, то є якісь товари повсякденного вжитку, можливість надавати послуги, нарешті є вільний час, досвід та багато іншого. Наприклад, рекламні агентства безплатно розміщують на бігбордах соціальну інформацію, друкарні видають наші брошури, преса висвітлює нашу діяльність - все це свого плану пожертвування. Навіть інваліди першої групи можуть бути благодійниками.

- Давайте повернемося до початку нашої розмови, коли ми говорили про довіру. Як ви все таки її завойовуєте?

- Я постійно сам собі ставлю питання: "А щоб у мене викликало підозру, якби хтось попросив допомоги". Саме ці відповіді є ключем до успіху. Найголовніше те, що ми повернулися обличчям не до реципієнтів, а до донорів, навчилися вгадувати їх благодійний імпульс, підтримувати їх, доводити, що їх бажання задоволені. Ми надаємо можливість кожному благодійнику самому обирати сферу діяльності, вирішувати куди підуть його кошти. Це, скажімо, може бути школа, де навчаються його діти, медичний заклад, в якому лікується його сім'я, Інтернат, що знаходиться напроти його роботи, і таке інше. Якщо пожертвування використані з побажаннями донора і він пересвідчився, що його кошти дійшли за призначенням, наприклад, на обладнання спортивної зали у школі, як і планувалося, а не на меблі для директорського кабінету, тоді він отримує від благодійності задоволення і наступне пожертвування від нього гарантоване. У нас 600 організацій, які роблять внески у Фонд щомісяця. Багато ще й залежить від маркетингового настрою. Якщо благодійнику потрібен імідж, тоді доцільно широко оповістити громадськість про його добротність. Якщо ж меценат побажав залишитись інкогніто, тоді з цим треба рахуватись. І ще багато у нашій роботі залежить від прозорості діяльності. З нашою господарською діяльністю може ознайомитись кожний бажаючий. Звітність займає 70 % нашої роботи. Фонд публікує у ЗМІ, а також розповсюджує тисячними тиражами свої щомісячні, піврічні і річні звіти. Ми звітуємо перед своїми благодійниками навіть за 2 гривні. У царині повної недовіри, яка зараз панує в Україні, іншого шляху до довіри немає.

Оксана Богданова

Фонд "Доброта"

*Шевченко, 36, м. Донецьк 83017, Україна, (0622)954218
fund@crf.donetsk.ua*

ЯСКРАВА зірка великого сузір'я

Протягом 1999- 2004 років Центр підтримки творчих ініціатив, спільно з партнерами створив мережу центрів громадської активності на базі державних закладів культури у Кіровоградській, Миколаївській та Дніпропетровській областях. Всі центри працюють в різних умовах, мають різні можливості і досвід, але те, що їх об'єднують - небайдужість до проблем нашого суспільства і саме це дає їм надію на майбутнє. До керівника одного з таких центрів, Олександрійського районного благодійного інформаційно-консультативного центру Тетяни Шолохової ми звернулися із проханням розповісти про роботу своєї організації.

- Олександрійський районний благодійний інформаційно - консультативний центр працює для міста і району з 1999 року. Мета діяльності нашої організації - це зміцнення позицій НДО в регіоні, підвищення активності місцевих громад. Окрім того, навчання громадськості, спрямоване на підвищення соціальної активності, освіченості, розвиток партнерства всередині громадського сектору, а також між різними секторами суспільства. Ми надаємо послуги бібліотечні, у нас є відповідна література. За цей час ми вже зібрали собі гарну бібліотеку, дуже багатьом організаціям допомагаємо і НДО, і різним об'єднанням, ну і, зрозуміло, працівникам закладів культури. Ми постійно розповідаємо на семінарах про діяльність нашого ІКП, про бібліотеку і все, що можна використати у роботі. Дуже цікаві матеріали нам надали у Центрі підтримки творчих ініціатив. Це і література з менеджменту, і фандрейзингу, РК і технології партнерства. Я думаю, що це важливо, тим більш, що таку літературу де завгодно не знайдеш. Також ми надаємо консультації з питань, які цікавлять людей. У нас є законодавчий куточок, завдяки якому ми можемо надати якісь юридичні послуги.

- Ваша організація в мережі ІКП є однією з кращих в області Як Ви цього домоглися?

ОБМІНЮЄМОСЯ досвідом

НДО-Інформ
№4 (28), 2004

- Звичайно, ми стараємося. Якщо є можливість, завжди виїжджаємо на тренінги. Я б дуже хотіла подякувати президенту ЦПТІ Людмилі Станкевич і президенту ІСКМ Леву Абрамову за те, що вони дають можливість професійного росту. Також беремо участь в багатьох заходах. Тісно співпрацюємо з районним центром соціальних служб для молоді, відділами у справах сім'ї, молоді та спорту. Я вдячна цим людям, вони нас гарно розуміють і дуже щиро йдуть нам назустріч. А ще я б хотіла подякувати директору Олександрійського БК за приміщення, яке він нам надав. І взагалі, будь-яке наше починання він підтримує.

- Тетяна, будь-ласка, скажіть декілька слів про проект, який ви нещодавно реалізували?

- Сьогодні вся Україна, ну і зрозуміло, ми, кожне місто, містечко переживає економічні, соціальні, політичні зміни. Велика роль у розбудові нашого суспільства, звичайно, належить громадянськості. Тому, що вона допомагає владі і бізнесу вирішувати проблеми на місцевому рівні. Це видно і з досвіду розвинених країн світу - бо там саме громадянськість дійсно є гарантом суспільної стабільності, існують успішні НДО у великих містах. В маленьких містах і містечках це ще є проблемою. Те ж я можу сказати і про нашу Олександрію, бо ступінь впливу на соціальні процеси у нас ще дуже низький. І цьому є ряд причин. Це і низький рівень професіоналізму лідерів НДО і пасивність у пошуку партнерства, знову ж таки недооцінка етики між секторного партнерства і відносин всередині сектору. І ось дійсним шляхом вирішення цієї проблеми є програма, яка називається "Розвиток соціальної взаємодії закладів культури і НДО". Ініційована вона Центром підтримки творчих ініціатив, а наш ОРБЦ в цій програмі виступає чимось на зразок експериментального "майданчика". В рамках проекту було проведено тренінг "Розробка соціальних проектів". У навчанні взяли участь 20 лідерів НДО, ініціативних груп, об'єднань та закладів культури. Проводили тренінг досвідчені тренери-Лев Абрамов та Андрій Флоренко. Наступним етапом стала виставка соціальних проектів. В їх презентації взяли участь 15 олександрійських організацій. Найбільшим досягненням нашої організації на сьогодні є виставка соціальних проектів. Цей проект діяв з

грудня 2003 року по квітень 2004. Виконувався він в рамках програми "Воля громадська - сила могутня". Впроваджувалася вона Інститутом сталих спільнот та ІСАР "Єднання", за фінансування Агентства США з міжнародного розвитку. І ось, саме виставка проектів показала, що навіть люди, які вперше брали участь у презентації проектів, небайдужі до проблем, які зараз існують в суспільстві.

Які саме проблеми пропонували вирішувати автори проектів?

- Питань було порушено дуже багато. Це і проблеми дітей, проблеми молоді, жінок, людей похилого віку. Були навіть пропозиції по збереженню культурної спадщини. Як бачите, навіть проведення першої презентації показало, що результати є. Люди продемонстрували свою активність і я думаю, що якщо і далі працювати у цьому напрямку, то результати будуть дуже і дуже серйозні.

- чи звернули представники влади увагу на якийсь конкретний проект?

- Знаєте, влада зацікавилася і голова райдержадміністрації сказав, що кожен проект по-своєму цікавий, тому що має свою тему і свої напрямки діяльності. І навіть представником ІСАР "Єднання" було звернуто увагу на п'ять проектів, але поки що профінансувався лише один.

- Чи Ви задоволені ходом і результатами проекту?

- Ми збрали цих людей, познайомили. Вони розповіли нам про свої проблеми, дізналися про проблеми своїх колег з інших організацій. Я думаю, що навіть ті перші кроки, які ми здійснили в рамках проекту, дали їм можливість розказати представникам влади і бізнесу про те, як серйозно люди стурбовані проблемами в суспільстві. Але в той же час, кожен з них робить щось сам по собі. А якщо всім миром зберемося... В принципі і мета нашого проекту була така - зміцнення соціальної взаємодії влади, бізнесу і громадянськості у вирішенні соціальних проблем. Це мета, до якої ми прагнули, і якої, я думаю, досягай. І останнім етапом у нас стало засідання круглого столу. В цьому засіданні дуже активно взяли участь всі представники НДО, які пройшли

НДО-Інформ

№ 4 (28), 2004

і тренінг і презентацію. Були там не тільки представники громадськості, а й, знову ж таки, влади та бізнесу. Я дуже вдячна начальнику відділу внутрішньої політики райдержадміністрації Ірині Гіркій, яка протягом всього проекту допомагала, була поруч, відгукувалася на будь-яке моє прохання. І навіть сам голова райдержадміністрації Іван Архипенко теж брав участь в обговоренні. Він зацікавлений в тому, щоб такі ініціативи розвивалися в нашому регіоні.

- Пані Тетяно, які у Вас плани на майбутнє?

- Ми сподіваємося, що наступним етапом діяльності нашої організації стане ще один проект, який ми вже запропонували в ІСАР "Сднання". Не знаю, наскільки він зацікавить донорів.

Ми запропонували звернути увагу на глибинку, на село. Відкрити там інформаційно-консультативні пункти. Як відомо, Будинки Культури (БК) є центром соціальної активності. Там збирається найбільше людей і тому БК дуже тісно працюють з громадськістю. Я думаю, що це дуже важливо і для БК, і для НДО.

- Тобто, Ви схиляєтеся до думки, що сприяти розвитку громадської активності можна через використання ресурсів інформаційно-консультативних пунктів?

- Так, на мою думку, це дуже цікава ідея. Якщо, припустимо, брати БК, то вони завдяки цьому отримають зовсім інший статус, я би навіть сказала, стануть суспільно значимими, підвищать свій імідж, виростуть професійно. Бібліотеки зможуть поповнюватися новою, сучасною літературою. Що ж до громадських організацій, то я думаю, що при співпраці із закладами культури вони також отримають додаткові можливості. Це і матеріально-технічна база, і приміщення, і все, чим ІКП з ними може поділитися. Використовуючи спільні ресурси працювати стане простіше. Я думаю, що "дорогу осилит ідущий". Хто хоче працювати, бачить якісь перспективи, він обов'язково знайде для цього можливість.

Розмову вела Еліна Морозко

**Олександрійський районний благодійний
інформаційно-консультативний центр**

Пров. Ст. Кравчинського, 6, м. Олександрія,
кіровоградська обл., 28000

(05235)23155; 22300

orbiks@mail.ru

ІМІДЖ НДО як
надійного партнера

Головна потреба сьогодення - створення для НУО іміджу надійного партнера та інтеграція у систему вирішення проблем суспільства.

На Миколаївщині, згідно з інформацією Миколаївського обласного Управління статистики, зареєстровано 1355 організацій, 753 з них в обласному центрі. Це є потенційно досить потужна сила, однак, більшість НДО м. Миколаєва відокремлені від городян, не мають досвіду спілкування із місцевою владою. Основний ресурс існування НДО - донорська допомога міжнародних фондів. Третій сектор майже не сприймається владою та діловими колами як партнер, від цього - брак ресурсів для ефективної роботи третього сектору. В свою чергу це призводить до припинення діяльності організацій. Саме через це НДО не можуть відпрацювати свою статутну діяльність, яка направлена на соціальний розвиток, у повної мірі. Як наслідок - дискредитування третього сектору в очах громадян. Проаналізувавши ситуацію, ми об'єдналися у "Миколаївську Федерацію Взаємодопомоги лідерів обласних соціальних проєктів, молодіжних бізнес-програм та творчих ініціатив" (МФВ). На нашу думку це має допомогти у пошуку та відпрацюванні на практиці механізму взаємодії між НДО, бізнес-структурами та органами виконавчої влади при вирішенні проблем територіальних громад міст та селищ Миколаївської області. Федерація Взаємодопомоги - це структура нового типу. Новизна полягає в проєктному підході до вирішення проблем городян, шляхом об'єднання зусиль НДО при реалізації спільних проєктів. За цей час у МФВ створено 10 робочих груп з розробки та реалізації проєктів, налагоджені ділові стосунки з міською владою. Кількість членів МФВ — 21 активна НДО, та 20 таких, які періодично відвідують засідання. МФВ займає активну позицію в суспільстві і державі. Його активісти взяли участь в трьох громадських слуханнях та круглих столах з обговорення Статуту та Стратегії Миколаєва, публічних дебатах "Обговорення Державної програми економічного та соціального розвитку України на 2002 рік", Громадських слуханнях на тему: "Стратегія розвитку України очима громадськості". Результатом заходів стали численні зауваження та пропозиції від НДО Миколаєва - членів Федерації. Президія МФВ активно працювала на другому всеукраїнському форумі «Стратегія суспільного діалогу» в Києві.

Нині головним завданням МФВ є відпрацювання технології соціального партнерства як механізму

між секторної взаємодії при вирішенні проблем міста. Важливим, на нашу думку є, створення механізмів співпраці громадських організацій, бізнес-сектора та владних структур у області та регіоні. Для цього ми створили "Інформаційно - консультативний центр", який сприяє становленню нових НУО в місті шляхом надання консультацій з фандрейзингу. МФВ є ініціатором створення Форуму громадських організацій міста Миколаєва, який оголошено діючим зібранням НДО міста з 29 квітня 2003 року. Федерацією запропоновано проект "Положення про Форум" як технологію вирішення проблем громади.

Сподіваємось, що співпраця НДО через Федерацію також вирішить проблему вчасного постачання інформації. Мова йде як про нововведення на території України, так і про міжнародні фонди. Сподіваємось, що МФВ полегшить знаходження партнерських зв'язків для спільного відпрацювання соціальних проектів як у місті так і в області, засобів фінансування, зміцнить зв'язки із ЗМІ. І що надзвичайно важливо, через Федерацію легше апелювати до владних структур, пропонуючи їм співпрацю відразу з кількома громадськими організаціями.

Надія Кулініч

МОГО "Добра надія"

*Вул. Мала Морська, 1, м. Миколаїв, 54001 \$1
(0512)358507*

ПЕРЕМОГТИ себе найважче

При корегуванні бюджету, яке відбулося на останній сесії Кіровоградської обласної ради, п'ятдесят тисяч гривень було виділено на потреби реабілітаційного центру для наркозалежних. Поки що сміливе починання обласного благодійного фонду "Повернення до життя" знаходиться в процесі становлення. А починати завжди важко. У випадку з реабілітаційним центром це відчувалося особливо гостро. Долати доводилося не тільки організаційні проблеми, а й загальне незрозуміння. На щастя, все це позаду. Розмістили реабілітаційний центр в колишньому дитячому садочку. Господарство, якому будівля належить, віддало її центру на 15 років у безоплатне користування. Починали практично з голих стін. На початку нинішнього року зробили електропроводку, приміщення опалювали буржуйками. Першим мешканцем центру став Олександр. Кажуть, що бажання звільнитися від недугу було в нього настільки сильним, що поруч з

ним не можна було не вірити в перемогу. У липні Олександр пішов до монастиря, але створений ним настрої залишився. Мешканці своєї рідної комуні болісно переживають своє друге народження. Щодня працюють з психологами, проводять колективні обговорення своїх проблем, говорячи словами науковців, займаються соціальною реабілітацією. За словами доктора психологічних наук Павла Лушина, такий спосіб лікування є найбільш ефективним, оскільки краще за людину, яка змогла вилікуватися, наркозалежного ніхто не зрозуміє і не підтримає. До речі, до реабілітаційного центру ми приїхали саме з Лушиним. Чесно кажучи, було в мене якесь хвилювання: як зустрінуть, чи захочуть з нами говорити? Та, на щастя, всі страхи виявилися марними. У розмові з нами хлопці були відвертими. З жалем згадували про нерозважливе минуле, обговорювали своє сьогодення. Про побут майже не говорили, більше про сенс буття. З радістю згадували про свої перемоги над собою. Про те, як важко, але гарно після стількох років брехні знову говорити правду. Ділилися своїми роздумами про Бога, про душу і про те місце, яке займає людина у цьому світі. Приємно дивувала глибина думок, прагнення вилікуватись, зробити щось корисне. Місцеві жителі кажуть, що хлопці в центрі зібралися гарні, живуть дружно, чим можуть допомагають іншим. Минулого тижня працювали у лісництві, допомагали складати цеглу, взамін отримали три причепи дров. На зиму має вистачити. Взагалі, підготовка до холодів у реабілітаційному центрі йде повним ходом. За кошти, виділені Глобальним Фондом, нині тут роблять водяне опалення. Підводить лише райенерго. Ще місяць тому їм перерахували гроші за встановлення трифазної мережі, відтоді кожного дня енергетики обіцяють, що прийдуть завтра. Куховарка пані Любов каже, що все було б добре, аби харчів вистачало. З цим частенько виникають проблеми. Хлопці сміються, що польові миші в холодильнику вимерли б. Та ні голод, ні холод, ні ніякі інші проблеми мешканців реабілітаційного центру не лякають. Є ще одне жорстке правило. Про нього тут не говорять, але суворо виконують. Як сказав керівник обласного благодійного центру "Повернення до життя" Олександр Остапов полягає воно в першу чергу в абсолютній добровільності та тверезості. Не дозволяється нічого, навіть пива. Єдина поблажка-цигарки. І хоча вимоги до себе хлопці поставили дуже жорсткі, жоден з них з центру не пішов. Поки що все не просто, але і самі хлопці і працівники організації вірять, що реабілітаційний центр не тільки виживе, а й стане прикладом для наслідування. Нічого, навіть схожого на нього в Кіровоградській області більше немає, але я думаю, що найближчим часом з'явиться.

Еліна Морoko

ЕТИКА польських Л НДО, що працюють поза своєю мережею

Позитивні зміни, які нині відбуваються в Україні на шляху до побудови демократичного громадянського суспільства підтримує світова спільнота. За рахунок Міжнародних Благодійних Фондів у нас успішно реалізується багато соціально-важливих проектів. НДО розвинутих країн Європи та Америки працюють на нашій території, намагаючись передати найсвій досвід. Цікаво, якими принципами вони керуються у своїй роботі? Про це розповів нам президент Фонду освіта для демократії" Кишиштоф Становський:

Працюючи поза мережею ми передусім намагаємось не робити помилок, які свого часу допускали зарубіжні експерти, допомагаючи будувати демократію у Польщі. Приїжджаючи до нас, вони селилися у найкращих готелях Варшави і намагалися звідти давати нам поради, як краще жити, фактично не знаючи справжнього нашого життя. Тепер, коли ми самі виступаємо у ролі експертів, ми вважаємо, що люди, організації, місцеві громади, з якими ми співпрацюємо на Сході, є нашими партнерами і вони повинні знати суть спільного проекту, його цілі, бюджет, кінцевий результат. Наші партнери мають бути незалежними не лише від складної політичної системи, а й від добрих дядечків з-за кордону. Вони господарі своїх земель, і ми повинні з цим рахуватися.

Здійснюючи підготовку до програми, ми намагаємось якомога краще ознайомитися з культурою, історією, мовою, традиціями, релігією та реальним життям людей, з якими доведеться працювати. У минулому народів можна знайти основи, на яких базувалися громадянські суспільства у давні часи. Вони забуті, але це фундамент і саме з нього слід починати будівництво нового будинку.

Ми докладаємо значних зусиль, щоб програми реалізовувались мовою учасників. Якщо ми не знаємо цієї мови, то намагаємось вивчити хоча б кілька основних слів, передусім привітань (доброго ранку, дякую, тощо).

Ніколи не слід давати непродуманих обіцянок. Є організації, які обіцяють золоті гори і ніколи не

ОБМІНЮЄМОСЯ досвідом

виконують обіцяного. Ми не працюємо у програмах, що не сприяють досягненню важливих соціальних цілей, тому не дозволяємо собі реалізувати проекти задля тимчасових потреб спонсорів.

Тепер про кошти. Оскільки проекти фінансують донори, то ми намагаємось економно розпоряджатися ними. Насамперед економимо на собі, не призначаємо собі високих зарплат, не поселяємось у дорогих готелях, не беремо солідних добових.

Ми дбаємо про безпеку наших партнерів. Якщо наша робота є нелегальною у цій країні, ми готові відповідати за свої вчинки. У період воєнного стану у Польщі багато ентузіастів з Заходу намагалися допомогти демократичній опозиції. За їх нерозважливість і незнання польської реальності ми розплачувалися обшуками у наших оселях, конфіскацією майна, арештами. Ми не забуваємо цих уроків і тому, працюючи у країнах з тоталітарним режимом, ми розуміємо, що основний ризик лягає на місцевих діячів. У разі "провалу" нас врятує наше посольство, міжнародна громадська думка, а вони залишаться наодинці зі своєю владою.

Перебуваючи за кордоном, ми намагаємось підтримувати зв'язок з польськими дипломатичними осередками. Зазвичай досить зателефонувати аби трохи поговорити з консулом, розказати йому, що ми робимо, хто наші партнери, чого ми разом досягли. Слід показати, що приводом приходу до консульства може бути не лише втрата паспорта або звинувачення у контрабанді наркотиків. Ми можемо допомогти у роботі нашому дипломатичному осередку, надаючи цікаву інформацію, контакти або запрошуючи до співпраці. Іноді буває, що участь представника консульства у відкритті нашого заходу може посилити вагу проекту.

На це нас націлюють етичні орієнтири групи "Закордон". На сьогоднішній день цей документ підписало понад 50 громадських організацій, які працюють поза межами Польщі.

Оксана Богданови

Центр підтримки громадських і культурних ініціатив

*пр. К.Маркса, 47, офіс 9 М.Дніпропетровськ
49044*

(0562)367522

cccis@a-teleport.com

СИЛА взаємодії

У місті Миколаєві вже більше двох років існує Клуб громадських організацій, як одна з форм спілкування і взаємодії представників третього сектору Миколаєва. Його творцем є Миколаївський Миський Фонд ЛАСКА «Сприяння Економічним і соціальним реформам». Оскільки клуб - відкрита форма спілкування, на кожне засідання запрошуються представники всіх діючих громадських організацій міста і області. Збираються члени клубу з періодичністю раз в два-три місяці по мірі накопичення питань, цікавих для всіх учасників Клубу.

Чергове засідання клубу відбулося у вересні. Його основною темою було питання про соціальну відповідальність бізнесу. Директор Фонду ЛАСКА Людмила Руденко - Кардаш презентувала проект, підготовлений і поданий до Фонду Євразія. Присвячений проект розвитку доброчинності і соціальної відповідальності бізнесу в Миколаївському регіоні.

Цей напрямок діяльності поки що розвинено недостатньо. Багато громадських організацій, не мають професійного досвіду залучення фінансування з зовнішніх і внутрішніх джерел, тому соціальні питання, які покликані вирішувати ці організації, не реалізуються повною мірою і настільки ефективно, як це планується.

З іншого боку, представники бізнес-структур не лише не беруть активної участі в соціальній сфері, але багато хто навіть не знайомий із самими громадськими організаціями, їх діяльністю і особливо з результатами соціальних проектів.

Крім цього, для успішної реалізації багатьох соціальних проектів, зовсім недостатньо того рівня співпраці і взаємодії, які є зараз усередині третього сектору.

Тому проект Фонду ЛАСКА такий необхідний миколаївцям. Всі учасники Клубу з ентузіазмом підтримали цю пропозицію. Багато хто згоден брати активну участь в здійсненні проекту. Спільна думка клубу: реалізація проекту можлива, навіть якщо він не буде підтриманий донором. Адже найголовнішою запорукою успіху є бажання учасників, їх потенціал і взаємодія. А все це вже є.

Жодне засідання Клубу не обходиться без обміну новинами. Так трапилося і тепер. Наталія Володка, керівник двох організацій: Миколаївське відділення Всеукраїнської громадської організації «Турбота

громадська організація волонтерів, розповіла про благодійну акцію, проведену до дня міста. Виручені від неї гроші пішли на подарунки дітям і інвалідам.

Керівник громадської організації - Міжнародний рух «Освіта заради життя» - Надія Портенко презентувала роботу організації в стратегічному проекті «Мое місто - мій будинок». Проект охоплює різні соціальні групи: жінок, матерів, дітей, а також представників третього сектору різних напрямків діяльності. Працює проект для того, аби перетворити рідне місто в справжній затишний дім.

Галина Зінов'єва, що очолює громадську організацію - Миколаївська міська молодіжна просвітницька спілка японської культури «Татікадзе» розповіла про чудову акцію «Ольвія Олімпійська», тобто естафету духовного Олімпійського Вогню «Музам Ольвії». Її метою є вивчення історичних місць - витоків стародавньої культури і розвиток міжнародного культурного руху.

Дуже важливе питання про порятунок реабілітаційного центру для інвалідів підняв Відайко Віктор, керівник Благодійного Фонду «Ігнатенко-Сиріус». Учасники Клубу вирішили допомогти інвалідам всією громадою.

На кожне засідання клубу, окрім постійних учасників, приходять і представники нових організацій. Вони презентують свої цікаві проекти. На останньому засіданні президент Центру Підтримки Творчих Ініціатив (ЦПТІ), який є ініціатором національної програми «Розвиток соціальної взаємодії громадських організацій і закладів культури», Людмила Станкевич, розповіла про роботу Кіровоградського Центру, діяльність якого поширюється на Миколаївський, Кіровоградський, Дніпропетровський регіони.

У Миколаївському регіоні під керівництвом Олени Пергун працює Центр Сприяння Суспільним Інноваціям. В межах Національної програми він здійснює реалізацію проекту «Інтеграція місцевих громад» при підтримці Фонду Євразія у партнерстві з Управлінням культури і регіональними будинками культури. Головною метою проекту є сприяння активізації місцевих громад в рішенні соціальних проблем, шляхом створення інформаційно-методичної мережі на базі районних будинків культури і бібліотек.

Ідея трансформації установ культури в Центри активізації громадян, які виконуватимуть як інформаційно-методичну, так і інтегруючу

функцію у віддалених населених пунктах, є ефективним способом розвитку і становлення третього сектору. Обговорюючи проблеми соціальної сфери і методи їх вирішення, учасники засідання дійшли висновку, що лише спільними зусиллями можна досягти результатів.

Під час традиційного для клубу чаювання всі учасники з великою подякою звернулися до директора Миколаївської педагогічної бібліотеки - Роськіної Тетяни Іванівни, яка є представником жіночої громадської організації «Дія». Це вона надає приміщення читачього залу бібліотеки у вільний від роботи час для проведення засідань клубу.

Як показала практика члени клубу громадських організацій завжди із задоволенням беруть участь в засіданнях. Це й не дивно, адже тут обговорюються цікаві теми, народжуються ідеї, формуються спільні проекти і міцніє взаємодія представників громадського сектору, що набирає силу у нашому суспільстві.

Алла Дракова

Центр сприяння суспільним інноваціям

*вул. Велика Морська, 58, м. Миколаїв, 54001
(0512)498785*

БЕЗВИХІДНИХ СИТУАЦІЙ НЕ БУВАЄ

Кажуть, безвихідних ситуацій не буває. Навіть коли сім бід навалюються одночасно, десь обов'язково має бути маленька щілинка, що є виходом зі скрути. У цьому пересвідчилася завідувача клубом села Журавлинка Васильківського району, що на Дніпропетровщині, Лариса Підріз. Після реформування агропромислового комплексу місцеве колективне сільгосппідприємство правда", яке свого часу забезпечувало роботою всіх жителів села, вирішувало їх соціальні проблеми і утримувало заклад культури, розпалося на маленькі фермерські господарства. Дрібним власникам стало не до бід простого селянина, а тим більше до культури - самому б якось вижити у сьогоднішній складній економічній ситуації. Жителі Журавлинки разом із роботою поступово втрачали надію на краще. Якщо жінки ще якось намагалися всіма правдами і не правдами заробити свій кусок хліба, бо ж треба годувати дітей, то чоловіки знайшли свою відряду у спиртному і почали виливати свою злість на власних родин. Лариса Підріз розповідає, що в селі немає

ОБМІНЮЄМОСЯ ДОСВІДОМ

жодної сім'ї, в якій би жінка не страждала від насильства. Доволі часто трапляються такі ситуації, що серед ночі жінка з дітьми опиняється на вулиці.

Допомоги чекати ні від кого. Ось і вирішила завідувача клубом сама поставити крапку цьому неподобству. Перший промінець у кінці темного тунелю вона побачила на тренінгу для працівників культури, який проводив Центр підтримки громадських і культурних ініціатив у рамках реалізації проекту розвитку системи інформаційно-методичного забезпечення неприбуткового сектору Дніпропетровського регіону" за підтримки Фонду Євразія. Проект передбачав розвиток мережі інформаційно-консультаційних пунктів на базі закладів культури у сільських районах. Під час занять Лариса подивилася на проблеми жінок Журавлинки з іншого боку і зрозуміла, що вихід є. Насамперед треба їм об'єднатися і разом боротися за свої права. На той час, відверто кажучи, їм ніде було і зустрічатися, бо за період безгосподарності сільський клуб перетворився у розвалину без світла, опалення, вікон і дверей. Всіма правдами і не правдами Лариса Підріз добилася ремонту клубу. Хоча це були поверхові, дрібні роботи, та у приміщенні можна вже було працювати, принаймні знаходитись деякий час.

З часом, за підтримки Дніпропетровського Центру підтримки громадських і культурних ініціатив на базі клубу було відкрито інформаційно-консультаційний пункт, там зібрано багато цікавої і корисної інформації про роботу громадських організацій, міжнародні фонди, які працюють в Україні і дають гранти на вирішення соціальних проблем, матеріали про те, як правильно писати проекти, щоб отримати кошти від благодійників та багато іншого. У місцевій бібліотеці, де знаходилася ця література, поступово почали збиратися жінки. Лариса Підріз каже, що хоча це поки що звичайні жіночі посиденьки, та вони вже дають свої перші результати. Принаймні жінки мають можливість отримати пораду від своєї подруги. Хоча добре було б, щоб на такі зустрічі приходив психолог, соціолог, юрист. Поки що це неможливо, немає коштів навіть на те, щоб привезти таких спеціалістів з районного центру, не кажучи вже про оплату їх послуг. Та все це з часом може стати реальністю. Лариса нині працює над проектом, який передбачає допомогу жінкам, що постраждали від насильства в сім'ї і сподівається, що донори підтримають цей проект, оскільки він може стати початком нового життя для жінок, які втратили свою надію на краще.

Ірина Добра

Журавлинський сільський клуб

с. Журавлинка, Васильківський район

Дніпропетровської області

(05639) 93712

ФОНД Євразія

З 1993 року, з часу свого заснування, приватний Фонд Євразія за підтримки Агентства США з Міжнародного Розвитку надав понад 6500 грантів у 12 країнах колишнього Радянського Союзу. Фонд надає недержавним організаціям малі фанти, які дають змогу швидко і гнучко реагувати на потреби організацій у СНД.

Фонд є однією з найбільших донорських організацій у регіоні, адже з часу заснування він надав у грантах недержавним організаціям понад 130 мільйонів доларів США. Штат Фонду - це 250 досвідчених грант-менеджерів та експертів з проведення моніторингу та оцінки проектів. Команда Фонду готує різнопланових фахівців, яких, зазвичай, можна знайти лише у великих міжнародних інституціях.

Окрім власних грантових програм, Фонд Євразія адмініструє проекти, які об'єднують зусилля різних організацій і дають змогу якнайефективніше досягати поставлених перед Фондом цілей. За 10 років роботи детально вивчено, як найкраще готувати і адмініструвати конкурси грантів; проводити всебічний прискіпливий аналіз сфери, в якій реалізуються підтримані Фондом проекти; відстежувати реалізацію проектів; проводити моніторинг результатів підтриманих Фондом проектів; робити оцінку впливовості реалізованих грантових програм; готувати вчасні звіти партнерським організаціям; доносити інформацію про грантову діяльність Фонду до найширших зацікавлених кіл громадськості.

Київський регіональний офіс Фонду Євразія працює на території України, Молдови, Білорусі. Він розпочав свою діяльність у регіоні в 1994 році. З цього часу регіональним офісом було підтримано сотні недержавних організацій.

На сьогодні регіональним офісом надано фантів на суму понад 13 мільйонів доларів США, започатковано Кредитну програму для підтримки малого бізнесу, засновано при Києво-Могилянській академії Консорціум економічних досліджень і освіти.

Пріоритетні напрямки

Надаючи гранти, Фонд Євразія переслідує наступні цілі:

- сприяння прискореному розвитку й росту приватного підприємництва;
- " заохочення більш ефективної, гнучкої й відповідальної роботи місцевих органів влади;
- збільшення ролі громадян у прийнятті політичних і економічних рішень.

Щоб ефективно обслуговувати своїх клієнтів, Фонд підтримує зусилля, які зміцнюють три найважливіших компоненти ринку й демократичних перетворень - людські ресурси, фінансові ресурси й сприятливі супутні умови. Гранти, надані Фондом Євразія, розвивають людські ресурси, стійкі місцеві форми фінансування й сприятливе законодавче й регулююче середовище для розвитку приватного підприємництва, гнучкого державного апарату й громадського суспільства. Через Головний офіс у Вашингтоні й регіональні відділення, розташовані в ННД, Фонд Євразія щорічно надає близько 1.000 грантів на суму більш ніж 19 млн. дол. США. Регіональні відділення відповідають за надання грантів безпосередньо організаціям у ННД для здійснення проектів, що відповідають місії Фонду. Такі фанти становлять у середньому 16.500 дол. США. З метою доповнення й підвищення ефективності програм, здійснюваних регіональними представництвами, Вашингтонський офіс Фонду Євразія підтримує проекти партнерства, які розробляються й виконуються разом з американськими або іншими іноземними установами й організаціями в ННД. Проекти партнерства націлені на придбання організаціями в ННД досвіду, необхідного для зміцнення їхньої здатності до самостійної ефективної роботи. Фонд щорічно підтримує близько 40 проектів партнерства, що становлять у середньому 100.000 дол. США. Значна частина грантів присуджується на підставі принципу «відкритих дверей», тобто фінансуються проекти, подані з ініціативи будь-якої юридичної особи, якщо тематика цих проектів співпадає із пріоритетними напрямками Фонду. Крім того, Фонд також іноді ініціює цільові програми, що відповідають різним регіональним або локальним пріоритетам.

Фонд Євразія

вулиця Богдана Хмельницького, 55, б поверх, Київ,
01054, Україна
8(044) 246-9961. 238-2696
Eurasia@eurasia.kiev.ua
www.eurasia.kiev.ua

СОЦІАЛЬНІ технології. Ч.1

"Соціальні технології. Частина 1." (Азарова Т.В., Абрамов Л.К., - ІСКМ, Кіровоград, - 2004, 104 ст.)

Суспільне життя підкорюється певним закономірностям. Отже, можемо сказати, що наше суспільство є певним механізмом, який працює, має свої проблеми, а його ефективне функціонування залежить від ефективного вирішення цих проблем. Для того, щоб мати змогу ці питання вирішувати, необхідно використовувати певні технології, отже для соціального оточення і технології повинні бути особливими - соціальними.

Інститут соціокультурного менеджменту видав новий навчально-методичний посібник соціальні технології. Частина 1". Даний посібник складається з наступних розділів:

1. «Соціальна технологія» та її принципи.
  - 1.1. Використання «соціальної технології» у вирішенні соціальних проблем.
  - 1.2. Поняття соціальна технологія", її відмінні ознаки.
  - 1.3. Принципи розробки і види соціальних технологій.
2. Технологія лобіювання інтересів громадян.
  - 2.1. Лобізм, його відмінні ознаки.
  - 2.2. Функції громадсько-лобістської структури.
  - 2.3. Інформаційне забезпечення лобістської кампанії.

Видання здійснено ІСКМ при підтримці Фонду Євразія за рахунок коштів наданих ПІАЮ в рамках Центральноукраїнського кластеру проектів інтеграція місцевих спільнот".

Безплатно отримати видання можна надіславши офіційний лист-запит на бланку вашої організації, завіреному печаткою на адресу Інституту соціокультурного менеджменту.

*Інститут соціокультурного менеджменту
а/с 4/30, м. Кіровоград. 25006*

СОЦІАЛЬНІ технології. Ч.2

"Соціальні технології. Частина 2." (Азарова Т.В., Абрамов Л.К., - ІСКМ, Кіровоград, -2004, 108 ст.) Радикальні соціальні зміни, що відбуваються в Україні після здобуття нею незалежності, спричинили виникнення нового способу громадського життя й діяльності, який можна назвати суспільною ініціативою. З'явилася локально орієнтована громадськість, що ініціативно працює з окремими сферами життя суспільства й локальними ситуаціями, що виникають у них і по потребують свого вирішення. При цьому, під ініціативою маємо на увазі свідомо втілене в життя групами людей вирішення соціальних ситуацій і об'єднання людей для такого втручання.

Інститут соціокультурного менеджменту видав новий навчально-методичний посібник соціальні технології. Частина 2". Даний посібник складається з наступних розділів:

3. Технологія розвитку громади.
  - 3.1. Громада, її роль у вирішенні соціальних проблем.
  - 3.2. Джерела та рушійні сили розвитку громади
  - 3.3. Діяльність громади як постійний процес її розвитку
4. Технологія кластера
  - 4.1. Кластер. Що це таке?
  - 4.2. Характеристика Воронезького й Пензенського кластерів
  - 4.3. Технологія кластера в інформаційно-методичному забезпеченні процесу вирішення соціальних проблем

Видання здійснено ІСКМ при підтримці Фонду Євразія за рахунок коштів наданих ПІАГО в рамках Центральноукраїнського кластеру проектів інтеграція місцевих спільнот".

Безплатно отримати видання можна надіславши офіційний лист-запит на бланку вашої організації, завіреному печаткою на адресу Інституту соціокультурного менеджменту.

Інститут соціокультурного менеджменту

а/с 4/30, м. Кіровоград, 25006

КОНКУРСИ

НДО-Інформ

Інститут соціокультурного менеджменту разом з Центром підтримки творчих ініціатив продовжує випуск бюлетеню НДО-Інформ". Дане видання спрямоване на висвітлення діяльності та історій успіху" третього сектору. Бюлетень складається з рубрик:

Новини НДО - основні події третього сектору, що відбулися за останній період;

Знайомство зблизка — розповідь про донорські організації та програми;

Бібліотечка НДО - про видання ІСКМ, ЦПТІ та інших організацій, розроблені для представників НДО;

Обмінюємося досвідом - історії успіху" недержавних організацій;

Коментар фахівця - інтерв'ю з представниками донорських організацій, лідерами НДО та ін.;

Конкурси - оголошення про нові конкурси та програми.

Видання бюлетеню здійснюється ІСКМ за підтримки Фонду Євразія за рахунок коштів ІЛЗАЮ в рамках Центральноукраїнського кластеру проектів інтеграція місцевих спільнот". Видання розповсюджується безплатно.

Безплатно отримати видання можна надіславши офіційний лист-заявку на бланку вашої організації, завіреному печаткою на адресу Інституту соціокультурного менеджменту.

Інститут соціокультурного менеджменту
а/с 4/30, м. Кіровоград, 25006

ПАУСІ: конкурс грантів

Польсько-Американсько-Українська Ініціатива про Співпрацю (ПАУСІ) є програмою грантів, що ставить за мету зміцнення українсько-польського співробітництва і поширення успішного польського досвіду реформ у процесі становлення України як держави з ринковою

НДО-Інформ

№4 (28), 2004

Польщі, США та України, надає фінансову допомогу для здійснення польсько-українських проектів, спрямованих на досягнення вищезгаданої мети.

ПАУСІ надає гранти під проекти у п'ятьох ключових напрямках:

- європейська інтеграція
- інформування з ВЛ/СНІД
- макроекономічна політика
- реформування місцевого

самоврядування

- розвиток малого підприємництва

ПАУСІ переважно надає фінансування неприбутковим, недержавним організаціям (за винятком політичних партій) та вищим навчальним закладам. Підтримка може надаватися й проектам приватних комерційних організацій (наприклад, центрам розвитку підприємництва, консалтинговим фірмам, організаціям з навчання менеджменту, організаціям ЗМІ і т.д.) у разі, якщо запропонований ними проект відповідає благодійним цілям ПАУСІ та не служить комерційним інтересам фірми. Перевага надається польським, українським та американським організаціям, проте звертатися за фінансуванням можуть також організації з інших країн, якщо домінуючий компонент проекту спрямований на зміцнення зв'язків і обмін досвідом між Україною та Польщею й якщо проект відповідає програмним напрямкам діяльності ПАУСІ.

Переважно фінансування здійснюватиметься шляхом надання грантів. Немає обмежень щодо суми фінансування. Втім передбачається, що пропозиції на фінансування не перевищуватимуть \$ 100,000, і переважно становитимуть суму \$50,000 і менше. Аплікатам рекомендується починати з відносно невеликих проектів, а потім базуючись на результатах, розвивати подальшу діяльність.

Повний список проектів знаходиться на Інтернет Сторінці ПАУСІ:
<http://www.pauci.org/grants.php3ln=ua>

ПАУСІ приймає пропозиції на постійній основі. Втім, з метою налагодження системи розгляду проектів чотири рази на рік оголошується терміни подачі заявок.

ПАУСІ: Київ

вуля. Б. Хмельницького 68, кв. 68 01030 Київ.
Україна
(044) 235-8410
pauci@pauci.kiev.ua

Warszawa

Ul. Solec 48, p.310 00-382 Warszawa, Polska
3 4 8 (22) 625-4846
pauci@pauci.org.pl
K

ПРОГРАМА Міжнародного фонду "Відродження" "Схід-Схід"

Статус програми: *Мережева Бюджет програми 2003 року: \$ 213 404 Бюджет програми 2004 року: Відкритий Загальна інформація про програму: Програма діє в Україні з 1993 року. За цей час підтримано понад 1000 міжнародних заходів (з них понад 240 проєктів виконано в Україні) на загальну суму \$2450000. МЕТА ПРОГРАМИ*

Мета програми — поєднання ідей і зусиль представників громадськості двох або більше країн для побудови й зміцнення відкритого, демократичного суспільства, а також обмін успішним досвідом у вирішенні важливих для суспільства проблем і здійсненні соціальних новацій.

ПРІОРИТЕТИ ПРОГРАМИ (перелік не обмежено):

- реформування державної політики у різних сферах;
- створення ефективних моделей соціально-економічного розвитку України;
- запровадження європейських стандартів в українське суспільство;
- розвиток регіонів і місцевого самоврядування;
- * подолання нерівності доступу до інформації й підвищення ролі ЗМІ;
- громадська освіта й спонукання молоді до активної громадської діяльності;
- акцентування проблем вразливих і маргінальних верств суспільства;
- " пошук ефективних шляхів вирішення міжетнічних, тендерних й екологічних проблем;
- розвиток освіти.

ПРИНЦИПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

Програма здійснює свою діяльність шляхом:

- підтримки проєктів, що плануються разом із зарубіжними партнерами і виконуються, зазвичай, у декілька етапів як на території України, так і на території країни-партнера у форматі семінару, тренінгу, програми обміну, тощо;
- сплати дорожніх витрат українським учасникам під час виконання проєкту, підтриманого програмою "Схід - Схід", на території партнера;

■ спонукання до співпраці в межах проєкту представників різних регіонів України, а також представників державних інституцій, засобів масової інформації, органів державного управління та місцевого самоврядування, тощо.

КОНКУРС 2004 РОКУ

2004 року програма оголосила конкурс "Схід-Схід: партнерство без кордонів", що триває впродовж року. Бюджет конкурсу — відкритий. Проєкти подаються до 15 числа кожного місяця (крім серпня) мінімум за 10 тижнів до початку їх реалізації.

ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ ПРОГРАМИ

Організації, діяльність яких відповідає місії МФВ, які ініціюють:

- обмін досвідом і найкращими практиками, вивчення моделей і уроків розвитку;
- " співпрацю у пошуку новаційних рішень проблем;
- порівняльний аналіз тенденцій у соціальному, економічному та політичному розвитку;
- пошук альтернативних підходів до подолання стереотипів, упереджень, ізоляції та вилучення;
- акції на зміцнення коаліцій/альянсів з метою підвищення впливовості громадської політики та громадського діалогу;
- експертизу, новації та захист прав, що мають на меті позитивні зміни в суспільстві.

ПАРТНЕРИ ПРОГРАМИ

Крім України, до партнерської мережі програми входять такі країни:

Азербайджан, Албанія, Білорусія, Болгарія, Боснія і Герцеговина, Вірменія, Грузія, Естонія, Індонезія, Казахстан, Киргизстан, Латвія, Литва, Македонія, Молдова, Монголія, Польща, Росія, Румунія, Сербія і Чорногорія, Словаччина, Словенія, Таджикистан, Туреччина, Угорщина, Узбекистан, Хорватія, Чехія.

Співфінансування партнерами здійснюється, зазвичай, у розмірі 30% від бюджету програми. Додаткове співфінансування проєктів є обов'язковим. Програма шукає додаткового співфінансування на громадські ініціативи, що відповідають пріоритетам і принципам програми.

Міжнародний фонд "Відродження" Тетяна Кухаренко, менеджерка програми, kukharensko@irf.kiev.ua

Олеся Бондір, асистентка програми, east-east@irf.kiev.ua

*(044) 461 95 00 ((€) (044) 216 01 66
вул. Артема, 46, Київ, Україна, 04053
прав. Бехтеревський, 13-а, Київ, Україна, 04053
(адреса офісу)*

www.irf.kiev.ua/programs/cs/ee

Центр підтримки творчих ініціатив

✉ Для листів: ЦНТИ, а/с 4/30,
м.Кіровоград, 25006,
☎ Телефон/факс: (0522) 300312, 351576
✉ Е-пошта: tc@crti.kr.ua
🌐 Веб-сайти: www.ngo.org.ua, www.soclab.org.ua
👤 Керівник: Станкевич Л.О.

Інститут соціокультурного менеджменту

✉ Для листів: ІСКМ, а/с 4/30,
м.Кіровоград, 25006
☎ Телефон/факс: (0522) 246675
✉ Е-пошта: iscm@ngo.org.ua
🌐 Веб-сайти: www.presscat.org.ua, www.soclab.org.ua
👤 Керівник: Абрамов Л.Е.

Тиражування: СЦД 00 Шенка Н.М.
Угода від 20.09.2004
Видати: 100 примірників

Бюлетень "НДО-Інформ" є спільним інформаційним проектом ІСКМ та ЦНТИ і розповсюджується безплатно як ілюстративний матеріал під час освітніх заходів. Бюлетень видається з 1999 року за ініціативи ЦНТИ. З 2003 року видання адмініструється ІСКМ. Даний номер бюлетеню підготовлений ІСКМ та ЦНТИ при участі партнерів, а саме: Центру підтримки громадських і культурних ініціатив (м. Дніпропетровськ), Центру сприяння суспільним ініціативам (м. Миколаїв) з рамках Центральноукраїнського кластеру проектів "Інтеграція місцевих спільнот".

Редакційна комісія: І. Мороз, Т. Андрия, Т. Баранова, І. Батура, О. Пергун, І. Станкевич
Редактор: І. Мороз
Технічне редагування: І. Давиденко, А.Федоренко

Центр сприяння суспільним ініціативам

✉ Для листів: ЦССІ, вул. Велика Морська 58
54001
☎ Телефон/факс: (0512) 498785
✉ Е-пошта: sic@ngo.org.ua
👤 Керівник: Пергун О.М.

Центр підтримки громадських і культурних ініціатив

✉ Для листів: ЦПГКІ, просп. К. Маркса 47, кв.9,
м. Дніпропетровськ, 49044
☎ Телефон/факс: (0562) 367322
✉ Е-пошта: cccis@a-teleport.com
👤 Керівник: Варашкова Т.С.